

GAZETA LITERARĂ

Anul III, nr. 49(143) - joi 6 decembrie 1956

ORGAN SĂPTĂMÎNAL AL UNIUNII SCRITORILOR DIN R.P.R.

6 pagini 50 bani

TEMEIUL PRIETENIEI

Tratativele care au avut loc între delegațiile guvernamentale ale Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste și Republicii Populare Române s-au încheiat cu un succes deplin. Declarația comună semnată la Kremlin, în după-amiaza zilei de 3 decembrie, reflectă spiritul prieteniei socialiste și al înțelegerii reciproce profunde în care s-au desfășurat întîlnirile și convorbirile dintre cele două delegații.

Nu e de mirare că zăririi din cele mai diferite țări au avut grijă să fie prezente la solemnitatea semnării declarației, pentru a afla cât mai repede rezultatele tratativelor. Nu e de mirare nici că, după cum reținem din corespondența din Moscova, a „Scietitii”, pentru reprezentanții anumitor organe de presă din țările capitaliste documentele tratativelor romino-sovietice a constituit un prilej de supărare și decepție. În schimb, același document a fost prilej de bucurie pentru popoarele și prietenii socialismului și a răspuns așteptărilor poporului nostru muncitor.

Reacțiile diferite și opuse sînt intru totul firești. Pentru că tratativele romino-sovietice au luat în discuție probleme esențiale ale situației internaționale și ale relațiilor multilaterale dintre U.R.S.S. și R.P.R. Și pentru că rezultatele acestor tratative sînt definitorii pentru consecvența principială a politicii celor două țări, pentru unitatea de vederi și de acțiune a lor, ca țări îndestul de legate prin lupta comună pentru progres, pace și socialism. E cu totul firesc că țările fie diferite fie în fața unui document care dovedește — odată mai mult — că nici un fel de uneltiri ale cercurilor agresive imperialiste și nici un fel de mobilizare a forțelor contra-revoluționare nu pot izbăvi să slăbească forța și coeziunea unor țări care își înteneză politica internă și internațională pe principiile leniniste ale construcției socialiste și ale apărării păcii.

Declarația romino-sovietică este o fermă declarație de principii și, în același timp, un concret program de acțiune comună, în chestiunile fundamentale care preocupă, la această oră, întreaga lume. A fost confirmată politica țărilor noastre, de destindere continuă a relațiilor internaționale, de rezolvare pașnică, pe calea tratativelor, a tuturor problemelor litigioase. A fost reafirmat adevărul esențial că numai o coeziune și mai mare a tuturor popoarelor țărilor socialiste iubitoare de libertate, a tuturor forțelor iubitoare de pace, se poate opune biruirii încercărilor cercurilor imperialiste de imixtiune și intervenție în treburile interne ale altor popoare, încercărilor de a introduce dezbinare în unitatea frățescă a țărilor socialiste. A fost pe deplin aprobat programul politicii de dezarmare și securitate cuprins în propunerile Uniunii Sovietice din 17 noiembrie 1956. Cele două delegații și-au exprimat încă o dată hotărîrea de a lupta pentru restabilirea fără întîzier a drepturilor legitime în O.N.U. ale Republicii Populare Chineze, patria liberă și prosperă a 800 milioane de oameni. Comunitatea vederilor ambelor delegații asupra evenimentelor din Ungaria a fost deplină, atît în ceea ce privește explicarea lor cît și în ceea ce privește acțiunile internaționale întreprinse pentru salvarea democrației și socialismului.

Declarația romino-sovietică este, în același timp, un document al prieteniei adevărate dintre cele două țări, așezată pe baza comunității orînduirii sociale ca și pe aceea a principiilor esențiale ale coexistenței pașnice, privind deplina egalitate în drepturi, respectarea inviolabilității teritoriale, independenței și suveranității de stat, neamestecul în treburile interne. Tratativele au stabilit programul dezvoltării pe mai departe a rodnicei colaborări de pînă acum. Poporul nostru privește cu satisfacție asemenea rezultate însemnate pentru ridicarea continuă a nivelului de trai, cum sînt cele privind împrumutul în cereale, livrarea unor mărfuri necesare economiei noastre naționale, creditul industrial pe termen lung acordat pentru construirea unor mari uzine chimice...

Sentimentele noastre patriotice, grija noastră profundă pentru destinele poporului nostru, pentru creșterea nivelului său de trai se îmbină indisolubil cu dragostea frățescă față de marea noastră prieten, poporul sovietic, cu înțelegera și aprecierea politicii sale de dezvoltare a prieteniei și colaborării cu popoarele țărilor socialiste și cu toate popoarele iubitoare de pace și libertate.

Dușmanii poporului nostru și al socialismului aștează, de la o vreme, o suspăcată atenție primăvescă față de popoarele lagărului socialist, față de libertățile lor democratice și chiar față de căile construirii socialismului. Dar, precum se vede, poporul nostru și celelalte popoare care și-au cucerit adevărată libertate nu sînt dispuse să primească tutela „patern” al imperialismului și al uneltelor lor. Poporul nostru știe foarte bine că lupta lui pentru consolidarea democrației socialiste, pentru aplicarea profundă a principiilor leniniste în viața politică a țării, pentru înlăturarea lipsurilor și greutăților, n-are nimic de face cu planurile de destrămare a unității țărilor socialiste și de restaurare a capitalismului acolo unde el a fost pentru totdeauna zdrobit. Lupta noastră se duce pe baza unității socialiste și pentru înlăturarea temelilor socialismului, — se duce pentru binele poporului, împotriva dușmanilor săi. Colaborarea capitaliștilor, politică și ideologică, la rezolvarea problemelor noastre o respingem cu hotărîre și dispreț.

Intellectualitatea noastră, slujitorii condeiului, însufleții realmente de dorința ridicării sociale și naționale a patriei, se situează categoric pe această poziție.

Noi primim cu încredere și justificată satisfacție schimbul de păreri care a avut loc, în cadrul tratativelor, și cu privire la problemele colaborării culturale dintre R.P.R. și U.R.S.S. Nu există intelectual cîștît și devotat cu adevărat cauzei poporului care să nu aprecieze adevărul însemnat pe care-l aduce în dezvoltarea noastră culturală, legăturile romino-sovietice în domeniul artei și științei.

Discuția creatoare în jurul problemelor literaturii noastre noi implică o constructivă reconsiderare, din punct de vedere al gândirii marxist-leniniste, a multor teze estetice și producții artistice. Dar niciodată nu vom uita că numai prin cunoașterea artei și esteticii sovietice, prin înțelegerea căutărilor oamenilor de știință și artiști sovietici, noi ne-am putea însuși instrumentul criticii literare și științifice, metoda de creație a realismului socialist și optica umanistă a comunistilor. Pentru că știința și arta sovietică au fost pionierii imensei acțiuni de înlăturare a revoluțiilor culturale socialiste. Pentru că, în primul rînd, de la oamenii sovietici, de la cei care și-au aninat cu curaj și luciditate realizările și lipsurile în cadrul istoricului Congres al XX-lea noi am învățat rostul dezbaterilor creatoare care, singure, ne pot feri de stagnare și dogmatizare, ne pot asigura dezvoltarea neîntreruptă înainte pe drumul construirii culturii socialiste românești. Progresul literaturii naționale e condiționat de contactul permanent și profund cu viața intelectuală a tuturor popoarelor frățești și, în primul rînd, cu aceea a poporului sovietic.

Pentru asigurarea păcii și libertății, pentru apărarea cuceririlor noastre revoluționare, pentru viitorul culturii noastre naționale, pentru întreaga noastră gândire umanistă și socialistă, prietenia cu marea Uniune Sovietică va rămîne întotdeauna chează și îndeplinirii năzuințelor noastre, a confirmării certitudinilor noastre politice și ideologice, estetice și artistice.

Gazeta Literară

Pentru fiecare mamă

Cu ani în urmă, în timp ce eram învîdătoare, am trăit cosmarul bombardamentelor, al uciderii celor șecolari, între puietii răsași cu ei împreună, primăvara. Atunci am început să scriu: în fața fișelor individuale fi-nute de orice institutor, care — vai! — nu mai corespundeau unor copii eburdantici, mobili ca viața ce-l părăsise. Da. Atunci am început să scriu. Era o chestiune personală ura împotriva războiului, împotriva celor ce-l doreau și își aflau pojarul, împotriva celor ce trimiteau din văzduh păsările morții, și în eter unde înveninate. Era o chestiune personală lupta pentru pace. În anul în care aerul Europei era greu de jumal cuploarelor, în care între abatorul de oameni și abatorul de vite se ștergeau diferențele. Era o chestiune personală a-părarea copiilor, lupta pentru viață.

În astăzi e cu atît mai personală, cu dt am de apărut nu numai viața unor electi pe care îi învîd alfabetați, ci și a copilului meu, a acestui miracol care mi-a răsărit la mijlocul vieții. Ea e încă prea mică să fi sădit pomi singură. Dar am semănat în balconul nostru o grădina suspendată în miniatură. Eu urmăream cum își deschide fetița sufletul, ca mugurii ramurilor; ea urmărea cum dădeau primele frunze colții țeșiți din sămință. Eu o priveam, cădiasă între cărțile de pe balcon; ea își primea cu legitimitate împărăția minunată a florilor. De cîte ori, în amurg, n-am stat una lîngă alta, lăsînd pa-cea seară să coboare peste mireasma petunilor, a crîsmăriele, a florilor de piatră care au prins în pămînt, sub mina ei de copil. De cîte ori, dimineaa, dîndu-și singură jos plasa pa-tului, făcea primii ei drum spre bai-onul ce-l închidea pătura și mufii și tot ce e viața naturii? De cîte ori nu cuprîndea cu privirea de la etajul VI, orașul nostru cu blocuri înalte și casele lui mărunte, cu străzile înguste și largile bulevarde, cu soarele încendînd acoperișurile de tablă în apus, cu clipa așteptată cînd seara, în luminile ferestrelor începuse să cli-pească ochii nopții? O, pace a searilor în care viața ta crește în copil și în care dîndu-ți meru, râmii meruul mai bogat!

Veronica Porumbacu

L. KRAUSZ

„Brigada de tineret la uzina”

IN SLUJBA

VIEȚII

Sînt împrejurări — și clipe de-aia — cînd se numără printre ele — mediteze în mod special la sarcinile ce le revin. Este un titlu de cinste al brăzei luptat cîlîtoareana, în momente de cumpănă, condeiele cels mat bune s-au incins, slovele au de-a venit incandescente, în asemenea circ-umstanțe, Byron și Heine, Fușkin și Hugo, Petofi și Bălcescu nu s-au tras în cortul de pistol al indiferenței, nici nu s-au lăsat copleșiți de Indoieli, ci s-au avîntat în luptă deschisă. Pro-gresul umanității li se datorește și lor, de aceea opera pe care au du-rat-o, călăt la temperaturi înalte, e mai tare decît armata. Dragostea de poezie pentru scriitori se împletește cu recunoștința că inimă acestora o băut în același ritm cu al lor.

Tonalitatea unei opere literare e determinată, desigur, în bună măsură de temperatura artistului. Dar cînd colectivitatea își vede amenințate drepturile sau se ridică pentru a și le cuceri, temperamentul nu poate conștientiza o justificare a defetismului. În 1855, în fața încercării boierimii retrograde de a stinge orice urmăle ale revoluției, Vasile Alecsandri, veselu-l Alecsandri însuși nu a ezitat în alegerea felului pentru care propunea poezilor să-și acordeze lira:

Versul iubirii voios străbate,
Focul poetic e răpitor,
Dar nu-s cuvinte mai înfocate
Ca libertate
Și viitor.

Poetul galantelor madrigaluri, prezent în să toate evenimentele mari trăite de poporul său, reactualiza în versurile citate spiritul revoluționar pașoptist, căruia cu peste un secol nu mai înainte îi dăduse glas și Cezar Bolliac adresîndu-se scriitorilor vremii: „Că au dulcinele ochi negri sau albaștri, că este primăvara veșelă și toamna tristă, că este cald vara și frig iarna — toate acestea le știm, le știm — și fără ajutorul deocră? Am voi să știm unde s-a născușii mai cumpuzi nenorocirea, unde de muncete mai tare durerea.” Și același Bolliac își întregia apostrofa mult mai tîrziu: „Nu, junii poezii romîni nu o lăsați a vă încredința că poezia nu este alt decît a spune frunză verde, că politica e venin o-morilor al vieții”. Poet militant prin excelență, Bolliac făcea precizările cî-tale nu pentru că înțelegea în mod unilătorul rostul poeziei — ei însuși a cîntat dulcinea cu ochi negri sau albaștri — ci pentru că momentul politic în care se adresa confrărilor îm-punea cu necesitate afirmarea unei atitudinîi cetățenești.

Cît soare, ce seninătate sufletească și cît gingașie aureolează idilele și pasteurile lui Coșbuc, despre care, de altfel, contemporanii săi ne vor-besc ca despre un bărbat sfios și re-finut. Dar cît vehemență răbăde din versurile aceluiași sfios, cînd dau glas miniei populare împotriva îm-pălnitorilor. Explicația tonalității artistice diverse, a capacității de a urca de la șoapta molcomă la chemarea energică ne-o dă poetul însuși:

Sînt inimă-n inima neamului meu
Și-cînt și iubirea și ura —
Viața e nespus de frumoasă. Sînt
pajiști cu flori, creste de munți încu-tem oare uita acest adevăr?

Ion Roman

S. Damian

(Continuare în pag. 4-a)

La ce lucrează scriitorii

De vorbă cu EUSEBIU CAMILAR

— Deoarece sînteți unul dintre scriitorii noștri activi, aș dori să aflu ce lucrări aveți în prag de apariție.

— Peste cîteva săptămîni apare un volum masiv din teatrul lui Aristofan. La tîlmăcirea celebrilor sale piese „Păsările”, „Broaștele” și „Pa-cea”, m-am străduit, cu concursul e-levilor lui Haralamb Mihăescu, să păstrez și să redau cititorului romîn valorile durabile ale originalului. Mai adaug că la ESPLA se află sub ti-par o culegere din poezia chineză cla-sică. Volumul cuprinde „Legenda Ma-relui Zid”, „As-Ma, fata Ecoului” și numeroase alte poeme ale clasicii literaturii chineze.

— Cîțitorii doresc să cunoască ce lucrări aveți pe șantier sau, eventual, chiar în stadiu de finisare.

— Am isprăvit zilele acestea o lu-crare dramatică, închinată lui Stefan cel Mare. În 1957 se vor aniversa 500 de ani de la trecerea pe tron a marelui voevod. Tragedia în patru acte ce i-am închinat-o, intitulată „Valea Albă”, e rodul unor reflecții de aproape douăzeci de ani. În acestă lucrare am căutat să reiau legă-tura cu teatrul nostru clasic în ver-suri, ale cărui luminoase tradiții nu trebuiesc date uitării. Piesa cuprinde în jurul a cinci mii de alexandrin și arhitectonica ei e evitată maniera fragmentării pe tablouri. Cred că procedeele acesta ține de facilitate și de ocolind sinteza, dăunează continui-tății dramatice.

— Desigur că...

— Un moment, n-am terminat. Mai e de amintit și o altă carte. Deo-camdată se află în cartonașele ES-plei, secția de critică.

— Despre ce anume e vorba?

— Volumul la care mă refer adună sub titlul „Căritile săgetătorului” e-seurile pe care le-am publicat în „Gazeta Literară”. Pe lângă volumul II din „O mie și una de nopți” ur-mează să mă pread un volum de teatru, cuprînzînd trei piese în ver-suri: „Ce este arte?”, „Orbul din Ecbatana” și „Cîntărețul nămuritor”.

— Mi-ați dezvoltat în această scurtă convorbire o preocupare nouă: cea dramatică. Trebuie să înțeleg că veți renunța la vechile unelti și pre-ferențe...

— Cîțuși de puțin. Mă întorc cu o spirită pasivă la „greșelile mele” din-tii, — la poezie. Dar deși socot că această reînnoțire definitivă a călătoriei mei de proză nu au motive să se frustreze...

— Mă simt ispitit să cer detalii.

— Cu plăcere. Lucrez acum la ro-manul „Fuga în Egipt”, inspirat din întîmplările pelecute unde în Nor-dui țării în timpul crizei agricole din 1929-30.

— Schițez un gest de curiozitate.

— Cred că e suficient deocamdată, îmi replică scriitorul. Fiește că mai am și alte proiecte. Păcat că exis-tența noastră e scurtă, — timpul nu îngăduie zăbăvă. Altmînteri, cite din planurile noastre scriitoricești n-ar deveni realitate fără a mai încerca sentimentul că rămînem debitori pro-priilor noastre îndobînduri.

H. Z.

HENRI BASSIS

Tu, Franță, ca prusacii dezlănțuși măcelul!

Parisul: zori murdari îl împinzîri cerul.
E-apropie ziua sacră a Morților — Toți sfinții; —
Vercors-ul amînteste-ți în uita Algerul:
La morții săi oricare dă slînt prinos cămîli.
Ceji stăruie la gemuri de crîme iluzorii
Stiedind fluorente condințele embleme...
Ca să apuce primul metro les lucrătorii.
Ies prîncind, sfîm bine, cu ce probleme:
Intii de toate tudea, istovitoare tudea.
Strădania de ieri uită-tă trup și-n fibre.
„Ce viață-i asta-n care nu-i vis să te audă?
Vom preschimba ca rîmă decoruri, echilibre.”
Cu vîntul nimeni vrîm râmășag nu face;
E capitalul celor ce-l string cu chiu și val.
„Ungaria („a noastră”) să ne mai lase-n pace,
Sîntîm pentru Comună și nu pentru Versailles!”
Era un ceas, răsuce-nre zi și noaptea, tulbur:
E noaptea, — adună ziua conture liminare?
Dar scîlpătul de faruri ce umbre mol îl tulbur?
Voi ce strîgăți, ce umbre în umbră prînd s-omoare?
Răspundeți-mi, cu strengul, cu flacăra, osîndă?
Cui ochii soși cu ochii de comunazi, odată?
Era o dimineață jilvă „pentru pîndă.”
Fărănci zori urzînd capcana așteptată.
O, ritualul zilnic de teburî rînduite:
Librării ce lipsea la debit, voi pe uși...
Al primăriei ornice... Hîi ieri turem, chîbrite...
Ce lîturi, mari deoșchioapă, mînjite ud de tuș!
Femei treblăuiau prin case glaciale
Dînd puștilor cafeaua și pinea cu magiun;
Un petec de cîrpit. — „Te-ai periat pe foale?
Și ghețele, dă lustru, de cîte ori să-ți spun?”
Toți se grabesc, se ceartă pentru-un nimic... — „Băieți,
întîrziată la școală, nu zăboviți pe drum!
Batista!... Si! Vorbeste la radio, tăceți!”
Ce spun?... Innebușe, o, Doamnă sfințe! Cum?“
Bărbînți se holbează și nu pricep franceza:
„Cum, Franța? Ultimatum? Căro? Care-i felul?
Și cu Jaurès ce vor? Vai, sfința mea Tereza!
Tu, Franță, ca prusacii dezlănțuși măcelul!”

Cît timp e „îată bună” Republica, și-i fine.
Li-i zîmbetul cruțat de febra griji:
— „Doar sîntem tot de-o trupă, de ce ne-ar fi rușina
Bancheirii, frați de ceace, cu marchizii.”
Ce-i ce-au promis filotîmii că marea-îl dau cu sarea
(Făgăduiala nu le făcă din ban:
Viseți înși cumsede, plății voi deșteptarea,
Plății voi pe pămînt algerian;
O să plătiți Suezul, Jetoane și armate,
Bombardiere, bombe, parașute,
Cinstita alianță engleză, căcî uitat e
Dunkerque-ul alianțelor trecute);
Ce-i ce se-ndoașă lacom, căcî timp-i dă afară,
(Părerile se pot schimba ades!)
Cînd a cîntat cocosuș, intii, se lepădară
De frademoneșii și de Jaurès!
Congresul din Viena și Sînta-Alianță:
Visease numai tunuri și război:
Poporul-îngonze dar plîni de cetezantă
Se-toroc, pâlăvrăgînd că sînt cu noi.
Pocîndu-î chipul, Franță, vor să-ți întoarne mersul,
Tomiră asasini și amenință:
Cu degetul ne-arată acum universul.
Ei rid, cînd viața noastră-i suferință,
Eu știu că or să facă scamețorii. Nu-i oare
Acesta mesleșugul lor anume?
Sînt gata la orice, să lasă din strîmtoare,
Și au să umple-ntr-oare lume
Cu mare talmeș-balmeș de „lacrimi, lacrimi multe”;
Kremînu-au să-ți acuze.
În conștiința lor drapei, sculpînd insulte:
Tartufii vicleni cu mîere-s unși pe buze.
Cum zisele dîhăniș ce le lovide ciurma
Strigau că „vinovat măgaru-i doară.”
„De crimă vinovală e Budapesta numa!”
Ce bandede de albi o știrtecară.
E-o crimă pentru ei să nu mai fie crime,
Să nu mai fie ucigași și lameni.
Să fie liber omul, rob să nu fie nime,
Să nu mai fie negustori de oameni.
Puteți să vă tot zbateți, scrișîniți ori faceți gloante,
Poporul nostru-n veșt nu va uita
Că voi ați însemnat rușinea scumpei Franțe.
Poporul nostru merge-n pas cu ea:
O țară ce gîndeste, cu oamenii puternici —
Judecătorul străjuie speranța.
Nu sînteli voi, nu. Franța o, voi păstori nemernici,
Plecați, vă îngonește Franța!

În romînește de Romulus Vulpescu

1) „sidișii” 2) „vietoșii”: termeni peiorativi folosiți de colonizatorii francezi pentru a desemna popoarele arabe și, respectiv, pe luptătorii vietnamezi.

IN PAGINILE GAZETEI:

- Cronica literară (Mihai Ralea: „Cele două Franțe”), de Savin Bratu
- Despre cotidian, extraordinar bărbieri și reporteri, de D. Solomon
- Într-o hală... (schită) de Petru Vișilă
- Biblioteca lui Ferdinand Brunetiere, de Serban Cioculescu
- Farmecul apelor (reportaj), de Eugen Barbu

DESPRE COTIDIAN, EXTRAORDINAR, BARBIERI ȘI REPORTERI

Hine constatase ulul și amuzat, și încă e amuzat, (era să mă tăvălesc de ris) — mărturisese el) că bărbierul său era ziarist, că avea o gazetă a lui, că, mă rog, în loc să pălăngăroasă la bălăncă cu clienții săi mai de vară, îl culegea reflecțiile pentru a le da publicității. Dubla ipostază a bărbierului-ziarist dezlănțuie exclamația ironică a poetului: „Orice om e asidăzi jurnalism”. Din păcate azi, tocmii acțiunii — și ne referim cu insistență la cei tineri — a căror aținută e ziaristică și în orice caz mai reală decât a bărbierului lui Heine, sint cei care fac să apară anacronozii și oarecum exagerată remarcă marșului nostru. Desigur, că la baza de fapt nu e o împărțire a toții scriitorii generației tinere. Nu simțim nevoia să dăm exemple pozitive în acest sens, numai pentru că ne-ar jena probabil pe toți pufinațarii lor. Este evident însă că practica ziaristică — respectiv pamfletul, reportajul — a fost scriitorii care au seruit-o și în zilele lui Heine, dintre tinerii, acei care au specializat, mai mult sau mai puțin, în reportaj. Revirimentele sint, în această privință, rare. Scriitorii refractari activității jurnalistice ar trebui să urmeze nădărmător noștri reportaj și pamfletari, dar și a reportajului țigări care, fie că au scris sau nu poezi ori nuvele, și transmit conținutului puținaș viefii contemporane, tălmăcindu-i sensurile și tendințele. Scriitorii noștri de toate viziunile ar desoperi în reportaj soluțiile a cel puțin două probleme actuale, una de ordin relativ social, iar alta de ordin relativ personal: 1) contact neîntrerupt cu realitatea, dar cu eroii și locurile viitoarei proze sau versuri, generând contactul nemijlocit al cititorilor cu semeni lor necunoscuți; 2) evitarea egotizării, a narcisismului, reportajul fiind, după bună definiție a lui Geo Bogza: „un mijloc vast și generos de a nu te mai ocupa până la paroxism de tine însuși, ci de viața de dinlăuntru”. (E drept că la unii scriitorii, în momentul de față, egotizării nu se manifestă alt în operă decât în altitudinea față de propria creație, dar asta e o altă chestiune). De ce spunem toate acestea? Pentru că transformările economice sociale și politice se produc în această perioadă cu o înfățișare accentuată, ducând spre socialism fiind un drum al tinerilor revoluționari. Experiența fiecărei zile de construire a socialismului e prețioasă și greu recuperabilă pentru scriitorii. Este mai ușor să realizezi o compoziție artistică, folosind labirintul vii pe care le-ai perceput nemijlocit, decât reconstituind arheologic cripetele ale viefii: care s-au scapat, în timp ce-ți lipeai înălțimile de masa de lucru. Și nu spunem toate acestea, pentru că există totuși reportajii curajoși, care își torturează comoditatea prin pădurile și munții patriei, pe drumuri desfundate și prin cămine aproape inaccesibile, prin sațele și orașele fărâșii, pentru a cunoaște și a ne reproduce mai fidel sau mai fantezist noua fizionomie a locurilor și omeniilor. Probabil că bărbierul lui Heine, trăitor în zilele noastre, s-ar fi tăvălit la rindul de ris, urmărind pe reportajii noștri „în exercițiul funcțiilor” lor nu prea ușoare, el, care la un singur bărbierit culege o recoltă abundentă de reflecții publicabile.

rece în obiectul ales urma să intre o singură carte arătată recent: „La Baia Mare” de Sorana Ursu. Dificultatea s-a ivit însă la categorisire. Un literat reporter stabilise și, pare-se, definiția creată în zilele reportajului: o formulă care se apropie de poezie și de altă care se apropie de eseu literar sau de poem în proză. Or, cartea Soranei Ursu nu avea cu nici un chip să se adreseze oricui din formulele fixate. Credeam că e un caz excepțional de inadocitate. Însă procedea categorisirea a dat greș și în privința volumului „Nu departe de castelul prințesei” de Camil Baciu, care are și elemente de poezie, și de eseu, și de poem în proză. Credeam că și alte formule s-ar spulbera în momentul

unelr chiar sint), firește însă, cu alte obiective și alte metode decât ale poeziei burgheze. Unul dintre criticii presei de față observa că factorul senzorial definește o mare greutate în reportajul lui Geo Bogza. E adevărat. Este tocmai cea exagerare a extra-ordinarului din banal, lăută cîteva i magini ale trecutului. O femeie mănincă un măr. Ce poezie și mai român? Un om o trece peste munți. Fapt cotidian. (Pentru regiunea în discuție) Banalitatea e însă aparentă. Femeia din Tara Mărilor, mincînd mărul, îndeplinește într-adevăr un lucru neobișnuit, formidabil. „Ami a luat mărul și l-a privit cîteva clipe printre pleoapele pe jumătate închise. Era respect, admirație și bucurie puțin tristă, puțin amără în fața aceluia lucru rar pe care îl avea în mîni.

menii subteranelor, se înconjoară cu pasările cerului și ale îndepărtelor, necunoscutelor vădăhuri”. E sugerat subit o trăsătură sufletească de mir: dragostea de lumină, de ver, de întinsuri nemărginite, alți de poezivitate acestor oameni ai adîncurilor, dragostea materializată în grîia față de păduri. Mărturisesc că acesta a fost primul indiciu asupra darului reportericesc al Soranei Ursu. E bizar și istorisirea unui miner, bătrîn și a-na-labab, care luase parte la primul război mondial, căzuse prizonier, nărcitase la Revoluția socialistă din Rusia, la războiul civil, se întorsese în țară, unde începuse să împartă manifeste comuniste, trezuse de cîteva ori pe lingă moarte. O istorie neobișnuită într-un sat de lingă Baia Mare. În sfîrșit, un miner căruia dăruia mîini îl pune la dispoziție în fiecare duminică șarlată ca să meargă să pozeze la pictori; niște mineri din Tara Oașului care merg la cinema; reprezentanții unei case de modă dintr-o capitală a Europei centrale, cesitî pentru eleganta veșmintelor, care vin la o paradă a modei din Baia-Mare să contracteze modele; un sculptor, laureat al Premiului de Stat, care locuiește la marginea orașului natal, într-o casă puțin diferită de toate celelalte, și care nu rupt legătura nu numai cu minerii, vecinii lui tovarăși de muncă, dar nici cu obiectivul, cîtece, modest și simplicitate vifă localnicilor. Lucruri aparent neînsemnate, în fond nu, țesute din comun, țesute din vechile tradiții și intrate în noi tradiții. Remușca trebuie privită în manifestarea cotidiană, dar în înțeles în sensul și necomun, unită. Aceasta este, după părerea noastră, dipteria necesară a reportajului, și nu numai a lui. Fără îndoială că, vorbind despre cartea Soranei Ursu, ar fi trebuit să facem o analiză mai la obiect și de valoare asupra ei. Trebuia a-rităre nu numai calitățile, dar și unele deficiențe, cum ar fi de pildă narcisismul uscat, care se întinde adesea în paginile reportajului sau unele înfățișări eronate.

Dar, e vorba de o falsă recenzie a cărții... de multe altele.

D. Solomon

Falsă recenzie a unei cărți

Incredulită de a le suprapune, un îndividualitățile reportericești. Reportaj epic sau literic, istoric sau psihologic, dinamic sau static, peisagistic sau social — ar fi tot aitea formule relative, caduce. Reportajul e prea elastic, prea liber de canoane, ca să poată fi rezalat, frizat, împărțit în sertare avînd etichete exacte, eliminatoare de confuzii, sau prins cu un ac ca o dînter într-un loc din insectar dinvite pregătît. Se pare că e și mai cuminate și mai eficace să discutăm unele probleme ale reportajului în general sau chiar ale anumitor reportaje, decât să inventăm clasificări. De la o vreme se acordă în unele articole (și mai ales în unele cronici cinematografice, cum ar fi cele semnate de Ecaterina Oprea, în „Contemporanul”) o atenție deosebită, pasională chiar, reținerii faptului obișnuit, cotidian, în creațiile literare sau cinematografice. (Abordăm această chestiune, pentru că reportajul e cel mai în măsură să-și spună cuvîntul asupra viefii cotidiene.

Pe urmă a început să taie mărul cu briceagul. Nimic n-ar putea părea mai din obișnuitul viefii. Dar ea făcea o mișcare și-l tăia în două, ca să împărțeaște dintr-un măr, pentru femeie, a minca un măr, constituia într-adevăr un lucru extraordinar. Pentru cititor, faptul a senzational, sugerind cu o forță sporită, doar mărul creații, negra sarcină din acea vreme a locuitorilor din Tara Mărilor. Omu care a trecut munții a înălțat și el ceva neașteptat. Să ne amintim amorul, trăgic rezumat pe care-l face Geo Bogza acestui obișnuit și totodată neobișnuit eveniment: „Un om împins de cine știe ce nevoi venise cu o legătură de lemne în lucruri, și corăgilele noaptele de soare pe margini de prăpăști, străbătînd munții blînduși de viscol. Ajuns în grîi stăușe, nelinitit ore întregi lîngă grămada lui de lemne. În fine, venise cineva să le cumpere. Un domn, un negustor, dar tot un om se cheamă și îl olerise pe grămada de lemne vîrșit și să dea de două ori pe vit”. Senzational și caracteristic regimului de exploatare sint și prisași reportajilor, care-ți da impresia răsturnării viefilor raporturi dintre oameni și lucruri, și corăgilele noaptele de soare pe margini de prăpăști, străbătînd munții blînduși de viscol. Ajuns în grîi stăușe, nelinitit ore întregi lîngă grămada lui de lemne. În fine, venise cineva să le cumpere. Un domn, un negustor, dar tot un om se cheamă și îl olerise pe grămada de lemne vîrșit și să dea de două ori pe vit”. Senzational și caracteristic regimului de exploatare sint și prisași reportajilor, care-ți da impresia răsturnării viefilor raporturi dintre oameni și lucruri, și corăgilele noaptele de soare pe margini de prăpăști, străbătînd munții blînduși de viscol. Ajuns în grîi stăușe, nelinitit ore întregi lîngă grămada lui de lemne. În fine, venise cineva să le cumpere. Un domn, un negustor, dar tot un om se cheamă și îl olerise pe grămada de lemne vîrșit și să dea de două ori pe vit”. Senzational și caracteristic regimului de exploatare sint și prisași reportajilor, care-ți da impresia răsturnării viefilor raporturi dintre oameni și lucruri, și corăgilele noaptele de soare pe margini de prăpăști, străbătînd munții blînduși de viscol. Ajuns în grîi stăușe, nelinitit ore întregi lîngă grămada lui de lemne. În fine, venise cineva să le cumpere. Un domn, un negustor, dar tot un om se cheamă și îl olerise pe grămada de lemne vîrșit și să dea de două ori pe vit”. Senzational și caracteristic regimului de exploatare sint și prisași reportajilor, care-ți da impresia răsturnării viefilor raporturi dintre oameni și lucruri, și corăgilele noaptele de soare pe margini de prăpăști, străbătînd munții blînduși de viscol. Ajuns în grîi stăușe, nelinitit ore întregi lîngă grămada lui de lemne. În fine, venise cineva să le cumpere. Un domn, un negustor, dar tot un om se cheamă și îl olerise pe grămada de lemne vîrșit și să dea de două ori pe vit”. Senzational și caracteristic regimului de exploatare sint și prisași reportajilor, care-ți da impresia răsturnării viefilor raporturi dintre oameni și lucruri, și corăgilele noaptele de soare pe margini de prăpăști, străbătînd munții blînduși de viscol. Ajuns în grîi stăușe, nelinitit ore întregi lîngă grămada lui de lemne. În fine, venise cineva să le cumpere. Un domn, un negustor, dar tot un om se cheamă și îl olerise pe grămada de lemne vîrșit și să dea de două ori pe vit”. Senzational și caracteristic regimului de exploatare sint și prisași reportajilor, care-ți da impresia răsturnării viefilor raporturi dintre oameni și lucruri, și corăgilele noaptele de soare pe margini de prăpăști, străbătînd munții blînduși de viscol. Ajuns în grîi stăușe, nelinitit ore întregi lîngă grămada lui de lemne. În fine, venise cineva să le cumpere. Un domn, un negustor, dar tot un om se cheamă și îl olerise pe grămada de lemne vîrșit și să dea de două ori pe vit”. Senzational și caracteristic regimului de exploatare sint și prisași reportajilor, care-ți da impresia răsturnării viefilor raporturi dintre oameni și lucruri, și corăgilele noaptele de soare pe margini de prăpăști, străbătînd munții blînduși de viscol. Ajuns în grîi stăușe, nelinitit ore întregi lîngă grămada lui de lemne. În fine, venise cineva să le cumpere. Un domn, un negustor, dar tot un om se cheamă și îl olerise pe grămada de lemne vîrșit și să dea de două ori pe vit”. Senzational și caracteristic regimului de exploatare sint și prisași reportajilor, care-ți da impresia răsturnării viefilor raporturi dintre oameni și lucruri, și corăgilele noaptele de soare pe margini de prăpăști, străbătînd munții blînduși de viscol. Ajuns în grîi stăușe, nelinitit ore întregi lîngă grămada lui de lemne. În fine, venise cineva să le cumpere. Un domn, un negustor, dar tot un om se cheamă și îl olerise pe grămada de lemne vîrșit și să dea de două ori pe vit”. Senzational și caracteristic regimului de exploatare sint și prisași reportajilor, care-ți da impresia răsturnării viefilor raporturi dintre oameni și lucruri, și corăgilele noaptele de soare pe margini de prăpăști, străbătînd munții blînduși de viscol. Ajuns în grîi stăușe, nelinitit ore întregi lîngă grămada lui de lemne. În fine, venise cineva să le cumpere. Un domn, un negustor, dar tot un om se cheamă și îl olerise pe grămada de lemne vîrșit și să dea de două ori pe vit”. Senzational și caracteristic regimului de exploatare sint și prisași reportajilor, care-ți da impresia răsturnării viefilor raporturi dintre oameni și lucruri, și corăgilele noaptele de soare pe margini de prăpăști, străbătînd munții blînduși de viscol. Ajuns în grîi stăușe, nelinitit ore întregi lîngă grămada lui de lemne. În fine, venise cineva să le cumpere. Un domn, un negustor, dar tot un om se cheamă și îl olerise pe grămada de lemne vîrșit și să dea de două ori pe vit”. Senzational și caracteristic regimului de exploatare sint și prisași reportajilor, care-ți da impresia răsturnării viefilor raporturi dintre oameni și lucruri, și corăgilele noaptele de soare pe margini de prăpăști, străbătînd munții blînduși de viscol. Ajuns în grîi stăușe, nelinitit ore întregi lîngă grămada lui de lemne. În fine, venise cineva să le cumpere. Un domn, un negustor, dar tot un om se cheamă și îl olerise pe grămada de lemne vîrșit și să dea de două ori pe vit”. Senzational și caracteristic regimului de exploatare sint și prisași reportajilor, care-ți da impresia răsturnării viefilor raporturi dintre oameni și lucruri, și corăgilele noaptele de soare pe margini de prăpăști, străbătînd munții blînduși de viscol. Ajuns în grîi stăușe, nelinitit ore întregi lîngă grămada lui de lemne. În fine, venise cineva să le cumpere. Un domn, un negustor, dar tot un om se cheamă și îl olerise pe grămada de lemne vîrșit și să dea de două ori pe vit”. Senzational și caracteristic regimului de exploatare sint și prisași reportajilor, care-ți da impresia răsturnării viefilor raporturi dintre oameni și lucruri, și corăgilele noaptele de soare pe margini de prăpăști, străbătînd munții blînduși de viscol. Ajuns în grîi stăușe, nelinitit ore întregi lîngă grămada lui de lemne. În fine, venise cineva să le cumpere. Un domn, un negustor, dar tot un om se cheamă și îl olerise pe grămada de lemne vîrșit și să dea de două ori pe vit”. Senzational și caracteristic regimului de exploatare sint și prisași reportajilor, care-ți da impresia răsturnării viefilor raporturi dintre oameni și lucruri, și corăgilele noaptele de soare pe margini de prăpăști, străbătînd munții blînduși de viscol. Ajuns în grîi stăușe, nelinitit ore întregi lîngă grămada lui de lemne. În fine, venise cineva să le cumpere. Un domn, un negustor, dar tot un om se cheamă și îl olerise pe grămada de lemne vîrșit și să dea de două ori pe vit”. Senzational și caracteristic regimului de exploatare sint și prisași reportajilor, care-ți da impresia răsturnării viefilor raporturi dintre oameni și lucruri, și corăgilele noaptele de soare pe margini de prăpăști, străbătînd munții blînduși de viscol. Ajuns în grîi stăușe, nelinitit ore întregi lîngă grămada lui de lemne. În fine, venise cineva să le cumpere. Un domn, un negustor, dar tot un om se cheamă și îl olerise pe grămada de lemne vîrșit și să dea de două ori pe vit”. Senzational și caracteristic regimului de exploatare sint și prisași reportajilor, care-ți da impresia răsturnării viefilor raporturi dintre oameni și lucruri, și corăgilele noaptele de soare pe margini de prăpăști, străbătînd munții blînduși de viscol. Ajuns în grîi stăușe, nelinitit ore întregi lîngă grămada lui de lemne. În fine, venise cineva să le cumpere. Un domn, un negustor, dar tot un om se cheamă și îl olerise pe grămada de lemne vîrșit și să dea de două ori pe vit”. Senzational și caracteristic regimului de exploatare sint și prisași reportajilor, care-ți da impresia răsturnării viefilor raporturi dintre oameni și lucruri, și corăgilele noaptele de soare pe margini de prăpăști, străbătînd munții blînduși de viscol. Ajuns în grîi stăușe, nelinitit ore întregi lîngă grămada lui de lemne. În fine, venise cineva să le cumpere. Un domn, un negustor, dar tot un om se cheamă și îl olerise pe grămada de lemne vîrșit și să dea de două ori pe vit”. Senzational și caracteristic regimului de exploatare sint și prisași reportajilor, care-ți da impresia răsturnării viefilor raporturi dintre oameni și lucruri, și corăgilele noaptele de soare pe margini de prăpăști, străbătînd munții blînduși de viscol. Ajuns în grîi stăușe, nelinitit ore întregi lîngă grămada lui de lemne. În fine, venise cineva să le cumpere. Un domn, un negustor, dar tot un om se cheamă și îl olerise pe grămada de lemne vîrșit și să dea de două ori pe vit”. Senzational și caracteristic regimului de exploatare sint și prisași reportajilor, care-ți da impresia răsturnării viefilor raporturi dintre oameni și lucruri, și corăgilele noaptele de soare pe margini de prăpăști, străbătînd munții blînduși de viscol. Ajuns în grîi stăușe, nelinitit ore întregi lîngă grămada lui de lemne. În fine, venise cineva să le cumpere. Un domn, un negustor, dar tot un om se cheamă și îl olerise pe grămada de lemne vîrșit și să dea de două ori pe vit”. Senzational și caracteristic regimului de exploatare sint și prisași reportajilor, care-ți da impresia răsturnării viefilor raporturi dintre oameni și lucruri, și corăgilele noaptele de soare pe margini de prăpăști, străbătînd munții blînduși de viscol. Ajuns în grîi stăușe, nelinitit ore întregi lîngă grămada lui de lemne. În fine, venise cineva să le cumpere. Un domn, un negustor, dar tot un om se cheamă și îl olerise pe grămada de lemne vîrșit și să dea de două ori pe vit”. Senzational și caracteristic regimului de exploatare sint și prisași reportajilor, care-ți da impresia răsturnării viefilor raporturi dintre oameni și lucruri, și corăgilele noaptele de soare pe margini de prăpăști, străbătînd munții blînduși de viscol. Ajuns în grîi stăușe, nelinitit ore întregi lîngă grămada lui de lemne. În fine, venise cineva să le cumpere. Un domn, un negustor, dar tot un om se cheamă și îl olerise pe grămada de lemne vîrșit și să dea de două ori pe vit”. Senzational și caracteristic regimului de exploatare sint și prisași reportajilor, care-ți da impresia răsturnării viefilor raporturi dintre oameni și lucruri, și corăgilele noaptele de soare pe margini de prăpăști, străbătînd munții blînduși de viscol. Ajuns în grîi stăușe, nelinitit ore întregi lîngă grămada lui de lemne. În fine, venise cineva să le cumpere. Un domn, un negustor, dar tot un om se cheamă și îl olerise pe grămada de lemne vîrșit și să dea de două ori pe vit”. Senzational și caracteristic regimului de exploatare sint și prisași reportajilor, care-ți da impresia răsturnării viefilor raporturi dintre oameni și lucruri, și corăgilele noaptele de soare pe margini de prăpăști, străbătînd munții blînduși de viscol. Ajuns în grîi stăușe, nelinitit ore întregi lîngă grămada lui de lemne. În fine, venise cineva să le cumpere. Un domn, un negustor, dar tot un om se cheamă și îl olerise pe grămada de lemne vîrșit și să dea de două ori pe vit”. Senzational și caracteristic regimului de exploatare sint și prisași reportajilor, care-ți da impresia răsturnării viefilor raporturi dintre oameni și lucruri, și corăgilele noaptele de soare pe margini de prăpăști, străbătînd munții blînduși de viscol. Ajuns în grîi stăușe, nelinitit ore întregi lîngă grămada lui de lemne. În fine, venise cineva să le cumpere. Un domn, un negustor, dar tot un om se cheamă și îl olerise pe grămada de lemne vîrșit și să dea de două ori pe vit”. Senzational și caracteristic regimului de exploatare sint și prisași reportajilor, care-ți da impresia răsturnării viefilor raporturi dintre oameni și lucruri, și corăgilele noaptele de soare pe margini de prăpăști, străbătînd munții blînduși de viscol. Ajuns în grîi stăușe, nelinitit ore întregi lîngă grămada lui de lemne. În fine, venise cineva să le cumpere. Un domn, un negustor, dar tot un om se cheamă și îl olerise pe grămada de lemne vîrșit și să dea de două ori pe vit”. Senzational și caracteristic regimului de exploatare sint și prisași reportajilor, care-ți da impresia răsturnării viefilor raporturi dintre oameni și lucruri, și corăgilele noaptele de soare pe margini de prăpăști, străbătînd munții blînduși de viscol. Ajuns în grîi stăușe, nelinitit ore întregi lîngă grămada lui de lemne. În fine, venise cineva să le cumpere. Un domn, un negustor, dar tot un om se cheamă și îl olerise pe grămada de lemne vîrșit și să dea de două ori pe vit”. Senzational și caracteristic regimului de exploatare sint și prisași reportajilor, care-ți da impresia răsturnării viefilor raporturi dintre oameni și lucruri, și corăgilele noaptele de soare pe margini de prăpăști, străbătînd munții blînduși de viscol. Ajuns în grîi stăușe, nelinitit ore întregi lîngă grămada lui de lemne. În fine, venise cineva să le cumpere. Un domn, un negustor, dar tot un om se cheamă și îl olerise pe grămada de lemne vîrșit și să dea de două ori pe vit”. Senzational și caracteristic regimului de exploatare sint și prisași reportajilor, care-ți da impresia răsturnării viefilor raporturi dintre oameni și lucruri, și corăgilele noaptele de soare pe margini de prăpăști, străbătînd munții blînduși de viscol. Ajuns în grîi stăușe, nelinitit ore întregi lîngă grămada lui de lemne. În fine, venise cineva să le cumpere. Un domn, un negustor, dar tot un om se cheamă și îl olerise pe grămada de lemne vîrșit și să dea de două ori pe vit”. Senzational și caracteristic regimului de exploatare sint și prisași reportajilor, care-ți da impresia răsturnării viefilor raporturi dintre oameni și lucruri, și corăgilele noaptele de soare pe margini de prăpăști, străbătînd munții blînduși de viscol. Ajuns în grîi stăușe, nelinitit ore întregi lîngă grămada lui de lemne. În fine, venise cineva să le cumpere. Un domn, un negustor, dar tot un om se cheamă și îl olerise pe grămada de lemne vîrșit și să dea de două ori pe vit”. Senzational și caracteristic regimului de exploatare sint și prisași reportajilor, care-ți da impresia răsturnării viefilor raporturi dintre oameni și lucruri, și corăgilele noaptele de soare pe margini de prăpăști, străbătînd munții blînduși de viscol. Ajuns în grîi stăușe, nelinitit ore întregi lîngă grămada lui de lemne. În fine, venise cineva să le cumpere. Un domn, un negustor, dar tot un om se cheamă și îl olerise pe grămada de lemne vîrșit și să dea de două ori pe vit”. Senzational și caracteristic regimului de exploatare sint și prisași reportajilor, care-ți da impresia răsturnării viefilor raporturi dintre oameni și lucruri, și corăgilele noaptele de soare pe margini de prăpăști, străbătînd munții blînduși de viscol. Ajuns în grîi stăușe, nelinitit ore întregi lîngă grămada lui de lemne. În fine, venise cineva să le cumpere. Un domn, un negustor, dar tot un om se cheamă și îl olerise pe grămada de lemne vîrșit și să dea de două ori pe vit”. Senzational și caracteristic regimului de exploatare sint și prisași reportajilor, care-ți da impresia răsturnării viefilor raporturi dintre oameni și lucruri, și corăgilele noaptele de soare pe margini de prăpăști, străbătînd munții blînduși de viscol. Ajuns în grîi stăușe, nelinitit ore întregi lîngă grămada lui de lemne. În fine, venise cineva să le cumpere. Un domn, un negustor, dar tot un om se cheamă și îl olerise pe grămada de lemne vîrșit și să dea de două ori pe vit”. Senzational și caracteristic regimului de exploatare sint și prisași reportajilor, care-ți da impresia răsturnării viefilor raporturi dintre oameni și lucruri, și corăgilele noaptele de soare pe margini de prăpăști, străbătînd munții blînduși de viscol. Ajuns în grîi stăușe, nelinitit ore întregi lîngă grămada lui de lemne. În fine, venise cineva să le cumpere. Un domn, un negustor, dar tot un om se cheamă și îl olerise pe grămada de lemne vîrșit și să dea de două ori pe vit”. Senzational și caracteristic regimului de exploatare sint și prisași reportajilor, care-ți da impresia răsturnării viefilor raporturi dintre oameni și lucruri, și corăgilele noaptele de soare pe margini de prăpăști, străbătînd munții blînduși de viscol. Ajuns în grîi stăușe, nelinitit ore întregi lîngă grămada lui de lemne. În fine, venise cineva să le cumpere. Un domn, un negustor, dar tot un om se cheamă și îl olerise pe grămada de lemne vîrșit și să dea de două ori pe vit”. Senzational și caracteristic regimului de exploatare sint și prisași reportajilor, care-ți da impresia răsturnării viefilor raporturi dintre oameni și lucruri, și corăgilele noaptele de soare pe margini de prăpăști, străbătînd munții blînduși de viscol. Ajuns în grîi stăușe, nelinitit ore întregi lîngă grămada lui de lemne. În fine, venise cineva să le cumpere. Un domn, un negustor, dar tot un om se cheamă și îl olerise pe grămada de lemne vîrșit și să dea de două ori pe vit”. Senzational și caracteristic regimului de exploatare sint și prisași reportajilor, care-ți da impresia răsturnării viefilor raporturi dintre oameni și lucruri, și corăgilele noaptele de soare pe margini de prăpăști, străbătînd munții blînduși de viscol. Ajuns în grîi stăușe, nelinitit ore întregi lîngă grămada lui de lemne. În fine, venise cineva să le cumpere. Un domn, un negustor, dar tot un om se cheamă și îl olerise pe grămada de lemne vîrșit și să dea de două ori pe vit”. Senzational și caracteristic regimului de exploatare sint și prisași reportajilor, care-ți da impresia răsturnării viefilor raporturi dintre oameni și lucruri, și corăgilele noaptele de soare pe margini de prăpăști, străbătînd munții blînduși de viscol. Ajuns în grîi stăușe, nelinitit ore întregi lîngă grămada lui de lemne. În fine, venise cineva să le cumpere. Un domn, un negustor, dar tot un om se cheamă și îl olerise pe grămada de lemne vîrșit și să dea de două ori pe vit”. Senzational și caracteristic regimului de exploatare sint și prisași reportajilor, care-ți da impresia răsturnării viefilor raporturi dintre oameni și lucruri, și corăgilele noaptele de soare pe margini de prăpăști, străbătînd munții blînduși de viscol. Ajuns în grîi stăușe, nelinitit ore întregi lîngă grămada lui de lemne. În fine, venise cineva să le cumpere. Un domn, un negustor, dar tot un om se cheamă și îl olerise pe grămada de lemne vîrșit și să dea de două ori pe vit”. Senzational și caracteristic regimului de exploatare sint și prisași reportajilor, care-ți da impresia răsturnării viefilor raporturi dintre oameni și lucruri, și corăgilele noaptele de soare pe margini de prăpăști, străbătînd munții blînduși de viscol. Ajuns în grîi stăușe, nelinitit ore întregi lîngă grămada lui de lemne. În fine, venise cineva să le cumpere. Un domn, un negustor, dar tot un om se cheamă și îl olerise pe grămada de lemne vîrșit și să dea de două ori pe vit”. Senzational și caracteristic regimului de exploatare sint și prisași reportajilor, care-ți da impresia răsturnării viefilor raporturi dintre oameni și lucruri, și corăgilele noaptele de soare pe margini de prăpăști, străbătînd munții blînduși de viscol. Ajuns în grîi stăușe, nelinitit ore întregi lîngă grămada lui de lemne. În fine, venise cineva să le cumpere. Un domn, un negustor, dar tot un om se cheamă și îl olerise pe grămada de lemne vîrșit și să dea de două ori pe vit”. Senzational și caracteristic regimului de exploatare sint și prisași reportajilor, care-ți da impresia răsturnării viefilor raporturi dintre oameni și lucruri, și corăgilele noaptele de soare pe margini de prăpăști, străbătînd munții blînduși de viscol. Ajuns în grîi stăușe, nelinitit ore întregi lîngă grămada lui de lemne. În fine, venise cineva să le cumpere. Un domn, un negustor, dar tot un om se cheamă și îl olerise pe grămada de lemne vîrșit și să dea de două ori pe vit”. Senzational și caracteristic regimului de exploatare sint și prisași reportajilor, care-ți da impresia răsturnării viefilor raporturi dintre oameni și lucruri, și corăgilele noaptele de soare pe margini de prăpăști, străbătînd munții blînduși de viscol. Ajuns în grîi stăușe, nelinitit ore întregi lîngă grămada lui de lemne. În fine, venise cineva să le cumpere. Un domn, un negustor, dar tot un om se cheamă și îl olerise pe grămada de lemne vîrșit și să dea de două ori pe vit”. Senzational și caracteristic regimului de exploatare sint și prisași reportajilor, care-ți da impresia răsturnării viefilor raporturi dintre oameni și lucruri, și corăgilele noaptele de soare pe margini de prăpăști, străbătînd munții blînduși de viscol. Ajuns în grîi stăușe, nelinitit ore întregi lîngă grămada lui de lemne. În fine, venise cineva să le cumpere. Un domn, un negustor, dar tot un om se cheamă și îl olerise pe grămada de lemne vîrșit și să dea de două ori pe vit”. Senzational și caracteristic regimului de exploatare sint și prisași reportajilor, care-ți da impresia răsturnării viefilor raporturi dintre oameni și lucruri, și corăgilele noaptele de soare pe margini de prăpăști, străbătînd munții blînduși de viscol. Ajuns în grîi stăușe, nelinitit ore întregi lîngă grămada lui de lemne. În fine, venise cineva să le cumpere. Un domn, un negustor, dar tot un om se cheamă și îl olerise pe grămada de lemne vîrșit și să dea de două ori pe vit”. Senzational și caracteristic regimului de exploatare sint și prisași reportajilor, care-ți da impresia răsturnării viefilor raporturi dintre oameni și lucruri, și corăgilele noaptele de soare pe margini de prăpăști, străbătînd munții blînduși de viscol. Ajuns în grîi stăușe, nelinitit ore întregi lîngă grămada lui de lemne. În fine, venise cineva să le cumpere. Un domn, un negustor, dar tot un om se cheamă și îl olerise pe grămada de lemne vîrșit și să dea de două ori pe vit”. Senzational și caracteristic regimului de exploatare sint și prisași reportajilor, care-ți da impresia răsturnării viefilor raporturi dintre oameni și lucruri, și corăgilele noaptele de soare pe margini de prăpăști, străbătînd munții blînduși de viscol. Ajuns în grîi stăușe, nelinitit ore întregi lîngă grămada lui de lemne. În fine, venise cineva să le cumpere. Un domn, un negustor, dar tot un om se cheamă și îl olerise pe grămada de lemne vîrșit și să dea de două ori pe vit”. Senzational și caracteristic regimului de exploatare sint și prisași reportajilor, care-ți da impresia răsturnării viefilor raporturi dintre oameni și lucruri, și corăgilele noaptele de soare pe margini de prăpăști, străbătînd munții blînduși de viscol. Ajuns în grîi stăușe, nelinitit ore întregi lîngă grămada lui de lemne. În fine, venise cineva să le cumpere. Un domn, un negustor, dar tot un om se cheamă și îl olerise pe grămada de lemne vîrșit și să dea de două ori pe vit”. Senzational și caracteristic regimului de exploatare sint și prisași reportajilor, care-ți da impresia răsturnării viefilor raporturi dintre oameni și lucruri, și corăgilele noaptele de soare pe margini de prăpăști, străbătînd munții blînduși de viscol. Ajuns în grîi stăușe, nelinitit ore întregi lîngă grămada lui de lemne. În fine, venise cineva să le cumpere. Un domn, un negustor, dar tot un om se cheamă și îl olerise pe grămada de lemne vîrșit și să dea de două ori pe vit”. Senzational și caracteristic regimului de exploatare sint și prisași reportajilor, care-ți da impresia răsturnării viefilor raporturi dintre oameni și lucruri, și corăgilele noaptele de soare pe margini de prăpăști, străbătînd munții blînduși de viscol. Ajuns în grîi stăușe, nelinitit ore întregi lîngă grămada lui de lemne. În fine, venise cineva să le cumpere. Un domn, un negustor, dar tot un om se cheamă și îl olerise pe grămada de lemne vîrșit și să dea de două ori pe vit”. Senzational și caracteristic regimului de exploatare sint și prisași reportajilor, care-ți da impresia răsturnării viefilor raporturi dintre oameni și lucruri, și corăgilele noaptele de soare pe margini de prăpăști, străbătînd munții blînduși de viscol. Ajuns în grîi stăușe, nelinitit ore întregi lîngă grămada lui de lemne. În fine, venise cineva să le cumpere. Un domn, un negustor, dar tot un om se cheamă și îl olerise pe grămada de lemne vîrșit și să dea de două ori pe vit”. Senzational și caracteristic regimului de exploatare sint și prisași reportajilor, care-ți da impresia răsturnării viefilor raporturi dintre oameni și lucruri, și corăgilele noaptele de soare pe margini de prăpăști, străbătînd munții blînduși de viscol. Ajuns în grîi stăușe, nelinitit ore întregi lîngă grămada lui de lemne. În fine, venise cineva să le cumpere. Un domn, un negustor, dar tot un om se cheamă și îl olerise pe grămada de lemne vîrșit și să dea de două ori pe vit”. Senzational și caracteristic regimului de exploatare sint și prisași reportajilor, care-ți da impresia răsturnării viefilor raporturi dintre oameni și lucruri, și corăgilele noaptele de soare pe margini de prăpăști, străbătînd munții blînduși de viscol. Ajuns în grîi stăușe, nelinitit ore întregi lîngă grămada lui de lemne. În fine, venise cineva să le cumpere. Un domn, un negustor, dar tot un om se cheamă și îl olerise pe grămada de lemne vîrșit și să dea de două ori pe vit”. Senzational și caracteristic regimului de exploatare sint și prisași reportajilor, care-ți da impresia răsturnării viefilor raporturi dintre oameni și lucruri, și corăgilele noaptele de soare pe margini de prăpăști, străbătînd munții blînduși de viscol. Ajuns în grîi stăușe, nelinitit ore întregi lîngă grămada lui de lemne. În fine, venise cineva să le cumpere. Un domn, un negustor, dar tot un om se cheamă și îl olerise pe grămada de lemne vîrșit și să dea de două ori pe vit”. Senzational și caracteristic regimului de exploatare sint și prisași reportajilor, care-ți da impresia răsturnării viefilor raporturi dintre oameni și lucruri, și corăgilele noaptele de soare pe margini de prăpăști, străbătînd munții blînduși de viscol. Ajuns în grîi stăușe, nelinitit ore întregi lîngă grămada lui de lemne. În fine, venise cineva să le cumpere. Un domn, un negustor, dar tot un om se cheamă și îl olerise pe grămada de lemne vîrșit și să dea de două ori pe vit”. Senzational și caracteristic regimului de exploatare sint și prisași reportajilor, care-ți da impresia răsturnării viefilor raporturi dintre oameni și lucruri, și corăgilele noaptele de soare pe margini de prăpăști, străbătînd munții blînduși de viscol. Ajuns în grîi stăușe, nelinitit ore întregi lîngă grămada lui de lemne. În fine, venise cineva să le cumpere. Un domn, un negustor, dar tot

ÎNTR-O HALTĂ...

— Schiță —

Chiar în noaptea de Anul Nou s-a petrecut un lucru neașteptat, un lucru uluitor, care a răscutit până în cele mai adânci colțuri liniștea acelor locuri încremenite în singurătate. O zi încheiată viscolose îngrozitor, tulburând orăul trenurilor, provocând întirzieri masive. Seara, înaintea sosirii acceleratului 302 care venea dinspre București, linia ferată a fost înzăpezită la tunel pe o porțiune de aproape două sute de metri. Nămeți uriași, înspăimântători, luse-sară îngrădite de viscol chiar la intrarea tunelului, oprind circulația. Cantonierul de la 376 a anunțat fără întirziere gara X. Nu se putea face nimic fără ajutorul unui plug de zăpadă puternic. Așa s-a înființat că acceleratul 302 a fost nevoit să oprească în gara X. Pentru întâia oară în istoria acestei mici și necunoscute stații de cale ferată, a oprit aici un tren accelerat, în seara zilei de 31 decembrie 1950.

Femele erau în bucătăriile lor, ocupate să bage la cuptor ultimele rânduri de cozonaci și prăjitură. De două zile locuștii gărilor erau de zorul acela neobișnuit, sărbătoresc. Răsunau plină auz de peronul cotropit de omăt, loviturile repede și cristaline ale piulițelor, ca niște zurgălăi. Se bătea zăhărlul, plinea uscată pentru pesmet și se măcina simburii de nuc pentru baclava și sarali. De jos, din capul scârilor, se întinse aroma proaspătă a cozonacilor soșiți de la cuptor, aromele amestecate ale vaniliei și scorțoșilor; parcă pătrundeau într-o încăpă, nu într-o locuință oarecare. Când toate sfințeau seara lucrul, venea de la serviciu Elena și începea ea să bată zăhărlul cubic în puștii, să ceară făina și să frământe aluatul de cozonaci. Ea stătea până târziu, după miezul nopții, făcând ca aromele acelea ațâțătoare să stăruie până spre ziua, ca într-o cofetărie cu obloane țirase. Bălășoiu s-a repezit la Lugoș după vin, Elena a cumpărat tuică de prime din comună, pentru toți, așa că puteau aștepta liniștită petrecerea revelionului.

Opsirea acceleratului în gara lor, locmai în ajunul Anului nu le-a stricat petrecerea. Dimpotrivă, înfăptuirea aceasta neașteptată a conferit petrecerii familiare o atmosferă mai aducă, o înfățișare deosebită. S-a nimerit ca de serviciu să cadă Bălășoiu. N-a avut încredințare, dar și-a măturat amărânișii ca locmai în noaptea aceea nu putea câștiga la taroc chiar și numai douăzeci și cinci de bani. Nici Victor nu s-a urcat sus, în noaptea, decît tîrziu, aproape de miezul nopții. Voichița venise în Sabina, îmbrăcată amindouă pentru revelion și aranjind mesele în odaie unde era pianul și mica bibliotecă a Sabinei, se deucea în dese răstimpuri la fereastră ca să privească forfota neobișnuită a gării. Acolo, pe linia întâi, chiar în fața peronului stătea încremenit acceleratul 302, cu vagoanele pline de chiciură albă ce le dădea înfățișarea unor ciudate vehicule polare. La vreo sută de metri mai încolo, în capul garniturii, ascunsă de vederea lor în întuneric, stătea locomotiva uriașă, înălțată în aburii lăptoși.

Voichița a venit cu părerea să se îmbrace amindouă să se coboare pe peron. Așa au și făcut. Peronul forfota de lume încremenită în paltoane și blănuri groase. Se vedea în întuneric licărirea țigărilor călătorilor nerivoși, supărați de neașteptata oprire a trenului locmai în noaptea revelionului. Dintr-un vagon se auzea țipătul unui copil și alintul mamei-si, care căuta să-l îmbruceze.

— Stai, dragule, ce porinm îndată? Voichița și Sabina și-au făcut loc prin mulțimea bulucă la ușa biroului de mișcare și au intrat. Bălășoiu încerca să obțină legătura prin telefon cu stația Teregoava, dar nu izbutea. Era nădușit și suduia ca un apucat vremea spurcată ce dăduse peste ei: — „dumnezeu mă-tii de viscol! Tocmai acum îți-ai aflat să te burzuluiești!

Soțul Sabinei vorbea la telefon cu Sfatul Popular al comunei. Se înțelegea greu cu cel de la capătul firului, fiindcă repeta de nenumărate ori aceleași cuvinte rostite aspru, cu o vehemență pe care Sabina nu l-o știuse până atunci: — Alo, Sfatele! Sfatele, mă auzi? Ce dracu' faci, tovarășe, mă auzi? Sfatele, cine-ai acolo? Cinee? Omul de serviciu? Caută-l repede, urgent, pe tovarășul Buznea și pe tovarășul Andronic. Da, pe președintele și pe secretarul organizației de hază! Și să cheme ei gara, urgent! Auzi tu? Să cheme ei gara!

Mecanicul locomotivei stătea cu spatele lipit de peretele încins al sobei de teracotă. Avea pe cap o căciulă cu urechi, în felul căciulilor cazone, murdărată toată de cărbune gras și uleiuri. Pufăica în care era îmbrăcat, ca și pantalonii groși, vâțuiți, virții în plisarii burduhănoși, erau că-

nite și nu se mai putea ghici culoarea lor originară. Era un bărbet înalt, aproape un uriaș, cu spatele lat cît peretele sobei de teracotă, și fuma dintr-o lulea cu găvanul mare, în-căpător, scoțind vâlătuc de fum ca un horn de locomotivă „Pacific”. Mecanicul s-a apropiat de masa lui Victor, spunându-i: — Tovarăș șef, să organizăm alimentarea cu cărbuni ori cu lemne a locomotivei, că, dacă îngheață tevăra, nu mai țes cu ea de aici până la vară. Victor i-a spus mecanicului: — Mulaiți bătrîni, femeile și copiii în primele două vagoane după locomotivă. Oricum, acolo e mai cald. Și trage locomotiva chiar lângă gura de apă. Hai acum să vedem ce facem cu combustibilul.

Au ieșit împreună din birou, trezind pe lângă Sabina și Voichița fără să le bage în seamă. Pentru prima oară în viața ei, Sabina l-a văzut pe Victor în exercițiul funcției și încă în împrejurări atât de dramatice. Parcă ar fi fost un străin pe care nu-l văzuse niciodată pînă atunci, așa l-a părut a fi soțul ei, calm, compănit, cu o îndrăzneală și încredere pe care Sabina încă nu le știuse.

La câteva minute după aceea a sosit telefonul. Răspundea Sfatul Popular la apelul gării. Cineva s-a dus să-i cheme pe Victor. Acesta a venit repede și a vorbit la telefon cu președintele Sfaturii: — Avem cinci sute de călători în acceleratul 302 care a fost oprit în gara noastră de viscol. Vă rog să dați dispoziții pentru următoarele măsuri: cooperativa din comună să organizeze în gară, chiar în noaptea asta, un chiosc ca prosoace alimentare. Dispensarul să trimită aici o soră de caritate cu o trusă cu medicamente.

După ce s-a vorbit la telefon cu președintele Sfaturii, Victor a rămas în stație. A cerut o ligăză la Bălășoiu, și Sabina, știind că pedumălor a fost mirată să-l vadă cu țigara în gură, trăgînd lacrimă în piept. Apoi, Victor le-a zis, văzîndu-le încremenite în mijlocul oșilor, fugă-mă să telegrafuiți, și le-a spus cu un glas autoritar pe care Sabina nu-l văzuse niciodată pînă atunci: — Vă rog să plecați sus. De ce să căscăm gura aici?

Gele două femei s-au dus sus. La vreau ceas după aceea, Victor și-a făcut apariția cu un grup de călători locmai de valize, culere și cosuri. Cu căciula în mîni, parcă și-ar fi cerut iertare de deranjul pe care l-a făcut, ca și cum nici n-ar fi fost de-ai casei. Victor i-a spus Sabinei: — Mău nugară dumnea, a rămas în stație, să stea la noi, e altcum, nu ca în trecut. Să vă prezint pe tovarășii... înțesu Anton, ziarist la „Munca”, tovarășe... — Maria Lăzrescu... — După cum vezi, tovarășe va fi curînd mamă. Nu o putem lăsa în tren... Aici o s-a simțit mai bine... Așa!... Tovarășul?

— Tudor Zamfirescu, doctor în drept. — Mă rog... a spus Victor scurt, întorcîndu-se către persoanele rămase încă neprezentate. Sabina se ridicase în picioare, îmbujorată de emoție, surprinsă de vizita neașteptată și atât de masivă a unor oaspeți necunoscuți. Voichiței îi tremura ușor buza de jos și începuse s-o muște nervoasă, cuprinsă de înfrigurare. Apoi, lucrurile s-au lămurit repede și ușor, chiar mai ușor decît credea cele două amfitrioni, deavitate să primescă oaspeți. Călătoria însărcinată își găsi un loc într-un fotoliu adinc, o altă femeie, bătrîni, învelită într-un șal mare, violet, s-a așezat pe divan lângă Voichița, redactorul de la „Munca”, a trecut în fața rafturilor cu cărți, uimit să ale întru un astfel de loc retras o bibliotecă atât de frumoasă și bogată, la doctorul în drept, observator fin, s-a oprit în fața maldărului de partituri de pe cutia pianului: — Cum? Un pian veritabil? Și aici Beethoven, Ravel, Chopin, Bach? Și s-a cîntat de curînd, după cum observă, poate chiar astăzi după masă „Patetica”? Tovarăș ziarist, dar aveți aici un material formidabil pentru un reportaj senzațional!

Sabina tremura emoționată. N-o lăudase și n-o remarcase nimeni pînă atunci pentru preocupările ei muzicale și iată că, deodată, un străin atât de distins și de neobișnuit în felul său păstrea un loc liber aici.

Sabina n-a răspuns și a ieșit repede, de culdundu-se la bucătărie. În urma ei a venit Voichița, mirată de tulburarea vizibilă a prietenei sale. Sabina nu i-a spus nimic. De fapt, nici nu avea ce să-i spună ca să-i explice starea ei de înfrigurare. Nici Voichița nu era altcum, îmbujorată la față, veselă și surzătoare. În timpul mesei n-a avut încredințare, trebuind să se așeze pe singurul scaun liber, lângă doctorul în drept. Acesta a început să-i povestească, în fața lui Victor, niște lucruri despre care Sabina a înțeles repede că nu i se adresa decît ei, numai pentru ea, fiind rostite cu vocea aceea de bariton, cu o cea adiere în ea: — Naș putea sta într-o astfel de singurătate mai mult de o zi. M-aș sufoca. Sabina ar fi vrut ca numai ea să poată asculta spusele avocatului, dar îl povestea cu un glas atât de profund încît toți cei de la masă îl ascultară atenți, cu fețele în oareșe spre el. Cristina a înțeles să se declare din prima clipă de acord, spunînd: — Asta așa e, soro, trăim aici ca la schi! — Ba nu! Așa, a intervenit aproape indignată Elena. Nicidecum nu m-am simțit așa de bine ca aici. — Asta nu schimbă cu nimic datele teoretice și practice ale discuției, a continuat filozofic avocatul. Eu cred că în astfel de locuri nu se înfăptuie nimic. Viața e ternă, cenușie și exas-

crantă de a se purta, a observat din prima clipă prezența partiturilor și a pianului. Rușinat, s-a apropiat de pian, a venit lângă doctorul în drept care frunzărea în continuare vrafurile de partituri. A simțit dintr-o dată emanând din hainele călătorului mireasma discretă a unei bune ape de colonie. L-a privit cu coada ochiului, cercetîndu-i cu atenție și curiozitate îmbrăcămintea croită dintr-o stofă fină, scumpă, cravata de mătase naturală, gulerul cămășii de poplin.

Atunci aducîndu-și dintr-o dată aminte că nu oierise încă oaspeților nici o prăjitură, alergă în odaia alăturată, de unde se întoarse cu un platou de prăjituri. — Oh, a remarcat avocatul, sincer uimii, dar se pare că soarta nu a fost cu noi chiar atât de îngrăți! După cum văd vom petrece la dumnea voastră un adevărat revelion!

S-au stîrșit toate familiile celebrilor în locuința Sabinei. Chiar și Cristina a venit, curioasă înainte de toate să conștate figurile străine de acolo. Cu toate că de la locuința ei pînă la aceea a Sabinei drumul nu trecea prin viscol ci prin coridorul închis din toate părțile, ea a venit îmbrăcată în toată cea nouă, abia sosita de la un croitor din Heraclea pașton frumos, cu o haină de mătase carmină, la care se adăugau două blănuri de blană. S-a debrăcat de palton și în sala încălzită cu vâșle bănuiri, șoșii și pachete, ci în odaia plină de lume, în vîșle oaspeților, înfăptuindu-se mult, ca să atragă asupra ei privirile lor.

Dar cele două femei necunoscute stăteau de vorbă cu Voichița, redactorul aceluia subțirel ca un adolescent, cu ochelari groși de bagă pe nas, stătea de vorbă cu Victor, interesându-se de situația trenului înzăpezit, în vreme ce strălucim și împănător, cu împletite ușor încăruișite, vorbea cu Sabina, în fața pianului. Cristina a întregit cu glas puternic: — Bine, soro, dar aici e bal în toată regula? — Privirile s-au întors spre ea, conștănțînd, bărbatul care vorbea cu Sabina a făcut niște ochi mari, apoi vizibilă a strîmbat din gură, și Cristina a înțeles că intrarea ei n-a fost de fel triumfală. Pufînd pe nări, s-a așezat în grupul femeilor, dar și aici a început prin a spune enormități: — Bine, soro, dar pe vremea asta ați pornit la drum? Acuma să stai acasă, la căldură, la băutură, lângă bărbățul...

Victor a coborât în biroul de mișcare și nu s-a întors decît la miezul nopții, tocmai cînd lumea adunată în casa la el cînta de zor, pe șapte glasuri: „Mulți ani trăiescă”. Victor se oprise lângă ușa. Cineva i-a pus și lui un pahar de vin în mîni și, luîndu-l de după cap, l-a vîștit și cînta în cor cu ceilalți. Apoi, cînd Cristina a strigat răgușit de bucurie: „Lumină! Lumină!”, Victor a ocolit locul retras unde stătea Sabina, a întors comolatorul și, bijibînd, s-a dus pînă la ea. A cuprins-o în brațe și a sărutat-o pe gura umedă, oprindu-i răsuflarea agitată. I s-a părut că Sabina s-a smucit și că a roșit în șoaptă: „Ah, nu! Nu!”, dar cineva a aprins lumina și o clipă ei au mai rămas îmbrășiți, în hazul tuturor. Sabina se trezise la lumină cu privirile înspăimîntate, îngrozite, și cu fata lividă. Apoi și-a revenit repede, rugînd oaspeții să se așeze la masă. Nu s-a așezat pe nici un scaun, preferînd că trebuie să servească, dar avocatul i-a spus: — Conșă, mi-am îngădui să vă păstrez un loc liber aici.

Sabina n-a răspuns și a ieșit repede, de culdundu-se la bucătărie. În urma ei a venit Voichița, mirată de tulburarea vizibilă a prietenei sale. Sabina nu i-a spus nimic. De fapt, nici nu avea ce să-i spună ca să-i explice starea ei de înfrigurare. Nici Voichița nu era altcum, îmbujorată la față, veselă și surzătoare. În timpul mesei n-a avut încredințare, trebuind să se așeze pe singurul scaun liber, lângă doctorul în drept. Acesta a început să-i povestească, în fața lui Victor, niște lucruri despre care Sabina a înțeles repede că nu i se adresa decît ei, numai pentru ea, fiind rostite cu vocea aceea de bariton, cu o cea adiere în ea: — Naș putea sta într-o astfel de singurătate mai mult de o zi. M-aș sufoca. Sabina ar fi vrut ca numai ea să poată asculta spusele avocatului, dar îl povestea cu un glas atât de profund încît toți cei de la masă îl ascultară atenți, cu fețele în oareșe spre el. Cristina a înțeles să se declare din prima clipă de acord, spunînd: — Asta așa e, soro, trăim aici ca la schi! — Ba nu! Așa, a intervenit aproape indignată Elena. Nicidecum nu m-am simțit așa de bine ca aici. — Asta nu schimbă cu nimic datele teoretice și practice ale discuției, a continuat filozofic avocatul. Eu cred că în astfel de locuri nu se înfăptuie nimic. Viața e ternă, cenușie și exas-

crantă de a se purta, a observat din prima clipă prezența partiturilor și a pianului. Rușinat, s-a apropiat de pian, a venit lângă doctorul în drept care frunzărea în continuare vrafurile de partituri. A simțit dintr-o dată emanând din hainele călătorului mireasma discretă a unei bune ape de colonie. L-a privit cu coada ochiului, cercetîndu-i cu atenție și curiozitate îmbrăcămintea croită dintr-o stofă fină, scumpă, cravata de mătase naturală, gulerul cămășii de poplin.

Atunci aducîndu-și dintr-o dată aminte că nu oierise încă oaspeților nici o prăjitură, alergă în odaia alăturată, de unde se întoarse cu un platou de prăjituri. — Oh, a remarcat avocatul, sincer uimii, dar se pare că soarta nu a fost cu noi chiar atât de îngrăți! După cum văd vom petrece la dumnea voastră un adevărat revelion!

S-au stîrșit toate familiile celebrilor în locuința Sabinei. Chiar și Cristina a venit, curioasă înainte de toate să conștate figurile străine de acolo. Cu toate că de la locuința ei pînă la aceea a Sabinei drumul nu trecea prin viscol ci prin coridorul închis din toate părțile, ea a venit îmbrăcată în toată cea nouă, abia sosita de la un croitor din Heraclea pașton frumos, cu o haină de mătase carmină, la care se adăugau două blănuri de blană. S-a debrăcat de palton și în sala încălzită cu vâșle bănuiri, șoșii și pachete, ci în odaia plină de lume, în vîșle oaspeților, înfăptuindu-se mult, ca să atragă asupra ei privirile lor.

Dar cele două femei necunoscute stăteau de vorbă cu Voichița, redactorul aceluia subțirel ca un adolescent, cu ochelari groși de bagă pe nas, stătea de vorbă cu Victor, interesându-se de situația trenului înzăpezit, în vreme ce strălucim și împănător, cu împletite ușor încăruișite, vorbea cu Sabina, în fața pianului. Cristina a întregit cu glas puternic: — Bine, soro, dar aici e bal în toată regula? — Privirile s-au întors spre ea, conștănțînd, bărbatul care vorbea cu Sabina a făcut niște ochi mari, apoi vizibilă a strîmbat din gură, și Cristina a înțeles că intrarea ei n-a fost de fel triumfală. Pufînd pe nări, s-a așezat în grupul femeilor, dar și aici a început prin a spune enormități: — Bine, soro, dar pe vremea asta ați pornit la drum? Acuma să stai acasă, la căldură, la băutură, lângă bărbățul...

Victor a coborât în biroul de mișcare și nu s-a întors decît la miezul nopții, tocmai cînd lumea adunată în casa la el cînta de zor, pe șapte glasuri: „Mulți ani trăiescă”. Victor se oprise lângă ușa. Cineva i-a pus și lui un pahar de vin în mîni și, luîndu-l de după cap, l-a vîștit și cînta în cor cu ceilalți. Apoi, cînd Cristina a strigat răgușit de bucurie: „Lumină! Lumină!”, Victor a ocolit locul retras unde stătea Sabina, a întors comolatorul și, bijibînd, s-a dus pînă la ea. A cuprins-o în brațe și a sărutat-o pe gura umedă, oprindu-i răsuflarea agitată. I s-a părut că Sabina s-a smucit și că a roșit în șoaptă: „Ah, nu! Nu!”, dar cineva a aprins lumina și o clipă ei au mai rămas îmbrășiți, în hazul tuturor. Sabina se trezise la lumină cu privirile înspăimîntate, îngrozite, și cu fata lividă. Apoi și-a revenit repede, rugînd oaspeții să se așeze la masă. Nu s-a așezat pe nici un scaun, preferînd că trebuie să servească, dar avocatul i-a spus: — Conșă, mi-am îngădui să vă păstrez un loc liber aici.

Sabina n-a răspuns și a ieșit repede, de culdundu-se la bucătărie. În urma ei a venit Voichița, mirată de tulburarea vizibilă a prietenei sale. Sabina nu i-a spus nimic. De fapt, nici nu avea ce să-i spună ca să-i explice starea ei de înfrigurare. Nici Voichița nu era altcum, îmbujorată la față, veselă și surzătoare. În timpul mesei n-a avut încredințare, trebuind să se așeze pe singurul scaun liber, lângă doctorul în drept. Acesta a început să-i povestească, în fața lui Victor, niște lucruri despre care Sabina a înțeles repede că nu i se adresa decît ei, numai pentru ea, fiind rostite cu vocea aceea de bariton, cu o cea adiere în ea: — Naș putea sta într-o astfel de singurătate mai mult de o zi. M-aș sufoca. Sabina ar fi vrut ca numai ea să poată asculta spusele avocatului, dar îl povestea cu un glas atât de profund încît toți cei de la masă îl ascultară atenți, cu fețele în oareșe spre el. Cristina a înțeles să se declare din prima clipă de acord, spunînd: — Asta așa e, soro, trăim aici ca la schi! — Ba nu! Așa, a intervenit aproape indignată Elena. Nicidecum nu m-am simțit așa de bine ca aici. — Asta nu schimbă cu nimic datele teoretice și practice ale discuției, a continuat filozofic avocatul. Eu cred că în astfel de locuri nu se înfăptuie nimic. Viața e ternă, cenușie și exas-

crantă de a se purta, a observat din prima clipă prezența partiturilor și a pianului. Rușinat, s-a apropiat de pian, a venit lângă doctorul în drept care frunzărea în continuare vrafurile de partituri. A simțit dintr-o dată emanând din hainele călătorului mireasma discretă a unei bune ape de colonie. L-a privit cu coada ochiului, cercetîndu-i cu atenție și curiozitate îmbrăcămintea croită dintr-o stofă fină, scumpă, cravata de mătase naturală, gulerul cămășii de poplin.

— Bine, dar eu sînt brumetă... — Ce are a face? Semăni desăvîrșit cu fata din portretul lui Bellini! — Petrecerea s-a apurt tîrziu. Oaspeții au fost culcați în locuința Sabinei, iar ea cu soțul ei s-au culcat la Bălășoiu. Sabina a dormit cu Voichița. Dimineața, cînd au rămas singure, Sabina i-a povestit totul, fără să-i ascundă nimic. Povestindu-i trecerea glasului, își apăsă pieptul cu dreptul mîni cu palma înfrîcșată parcă de bătaie ei ritmice și puternice: — Voichiță, mie-te teamă să-l mai revăd pe avocatul acela. Mie-țiică de el, de vocea lui, de gesturile sale corecte, de tot ceea ce povestea. Cînd au sîșit lampă, la Goudsperece, nu știu de ce, dar m-a-a fost teamă că mă va săruti. M-a sărutat: Victor, dar eu am crezut că era avocatul. Vai, ce spașim am tras! Pe urmă...

— Bine, dar eu sînt brumetă... — Ce are a face? Semăni desăvîrșit cu fata din portretul lui Bellini! — Petrecerea s-a apurt tîrziu. Oaspeții au fost culcați în locuința Sabinei, iar ea cu soțul ei s-au culcat la Bălășoiu. Sabina a dormit cu Voichița. Dimineața, cînd au rămas singure, Sabina i-a povestit totul, fără să-i ascundă nimic. Povestindu-i trecerea glasului, își apăsă pieptul cu dreptul mîni cu palma înfrîcșată parcă de bătaie ei ritmice și puternice: — Voichiță, mie-te teamă să-l mai revăd pe avocatul acela. Mie-țiică de el, de vocea lui, de gesturile sale corecte, de tot ceea ce povestea. Cînd au sîșit lampă, la Goudsperece, nu știu de ce, dar m-a-a fost teamă că mă va săruti. M-a sărutat: Victor, dar eu am crezut că era avocatul. Vai, ce spașim am tras! Pe urmă...

— Bine, dar eu sînt brumetă... — Ce are a face? Semăni desăvîrșit cu fata din portretul lui Bellini! — Petrecerea s-a apurt tîrziu. Oaspeții au fost culcați în locuința Sabinei, iar ea cu soțul ei s-au culcat la Bălășoiu. Sabina a dormit cu Voichița. Dimineața, cînd au rămas singure, Sabina i-a povestit totul, fără să-i ascundă nimic. Povestindu-i trecerea glasului, își apăsă pieptul cu dreptul mîni cu palma înfrîcșată parcă de bătaie ei ritmice și puternice: — Voichiță, mie-te teamă să-l mai revăd pe avocatul acela. Mie-țiică de el, de vocea lui, de gesturile sale corecte, de tot ceea ce povestea. Cînd au sîșit lampă, la Goudsperece, nu știu de ce, dar m-a-a fost teamă că mă va săruti. M-a sărutat: Victor, dar eu am crezut că era avocatul. Vai, ce spașim am tras! Pe urmă...

— Bine, dar eu sînt brumetă... — Ce are a face? Semăni desăvîrșit cu fata din portretul lui Bellini! — Petrecerea s-a apurt tîrziu. Oaspeții au fost culcați în locuința Sabinei, iar ea cu soțul ei s-au culcat la Bălășoiu. Sabina a dormit cu Voichița. Dimineața, cînd au rămas singure, Sabina i-a povestit totul, fără să-i ascundă nimic. Povestindu-i trecerea glasului, își apăsă pieptul cu dreptul mîni cu palma înfrîcșată parcă de bătaie ei ritmice și puternice: — Voichiță, mie-te teamă să-l mai revăd pe avocatul acela. Mie-țiică de el, de vocea lui, de gesturile sale corecte, de tot ceea ce povestea. Cînd au sîșit lampă, la Goudsperece, nu știu de ce, dar m-a-a fost teamă că mă va săruti. M-a sărutat: Victor, dar eu am crezut că era avocatul. Vai, ce spașim am tras! Pe urmă...

— Bine, dar eu sînt brumetă... — Ce are a face? Semăni desăvîrșit cu fata din portretul lui Bellini! — Petrecerea s-a apurt tîrziu. Oaspeții au fost culcați în locuința Sabinei, iar ea cu soțul ei s-au culcat la Bălășoiu. Sabina a dormit cu Voichița. Dimineața, cînd au rămas singure, Sabina i-a povestit totul, fără să-i ascundă nimic. Povestindu-i trecerea glasului, își apăsă pieptul cu dreptul mîni cu palma înfrîcșată parcă de bătaie ei ritmice și puternice: — Voichiță, mie-te teamă să-l mai revăd pe avocatul acela. Mie-țiică de el, de vocea lui, de gesturile sale corecte, de tot ceea ce povestea. Cînd au sîșit lampă, la Goudsperece, nu știu de ce, dar m-a-a fost teamă că mă va săruti. M-a sărutat: Victor, dar eu am crezut că era avocatul. Vai, ce spașim am tras! Pe urmă...

— Bine, dar eu sînt brumetă... — Ce are a face? Semăni desăvîrșit cu fata din portretul lui Bellini! — Petrecerea s-a apurt tîrziu. Oaspeții au fost culcați în locuința Sabinei, iar ea cu soțul ei s-au culcat la Bălășoiu. Sabina a dormit cu Voichița. Dimineața, cînd au rămas singure, Sabina i-a povestit totul, fără să-i ascundă nimic. Povestindu-i trecerea glasului, își apăsă pieptul cu dreptul mîni cu palma înfrîcșată parcă de bătaie ei ritmice și puternice: — Voichiță, mie-te teamă să-l mai revăd pe avocatul acela. Mie-țiică de el, de vocea lui, de gesturile sale corecte, de tot ceea ce povestea. Cînd au sîșit lampă, la Goudsperece, nu știu de ce, dar m-a-a fost teamă că mă va săruti. M-a sărutat: Victor, dar eu am crezut că era avocatul. Vai, ce spașim am tras! Pe urmă...

— Bine, dar eu sînt brumetă... — Ce are a face? Semăni desăvîrșit cu fata din portretul lui Bellini! — Petrecerea s-a apurt tîrziu. Oaspeții au fost culcați în locuința Sabinei, iar ea cu soțul ei s-au culcat la Bălășoiu. Sabina a dormit cu Voichița. Dimineața, cînd au rămas singure, Sabina i-a povestit totul, fără să-i ascundă nimic. Povestindu-i trecerea glasului, își apăsă pieptul cu dreptul mîni cu palma înfrîcșată parcă de bătaie ei ritmice și puternice: — Voichiță, mie-te teamă să-l mai revăd pe avocatul acela. Mie-țiică de el, de vocea lui, de gesturile sale corecte, de tot ceea ce povestea. Cînd au sîșit lampă, la Goudsperece, nu știu de ce, dar m-a-a fost teamă că mă va săruti. M-a sărutat: Victor, dar eu am crezut că era avocatul. Vai, ce spașim am tras! Pe urmă...

— Bine, dar eu sînt brumetă... — Ce are a face? Semăni desăvîrșit cu fata din portretul lui Bellini! — Petrecerea s-a apurt tîrziu. Oaspeții au fost culcați în locuința Sabinei, iar ea cu soțul ei s-au culcat la Bălășoiu. Sabina a dormit cu Voichița. Dimineața, cînd au rămas singure, Sabina i-a povestit totul, fără să-i ascundă nimic. Povestindu-i trecerea glasului, își apăsă pieptul cu dreptul mîni cu palma înfrîcșată parcă de bătaie ei ritmice și puternice: — Voichiță, mie-te teamă să-l mai revăd pe avocatul acela. Mie-țiică de el, de vocea lui, de gesturile sale corecte, de tot ceea ce povestea. Cînd au sîșit lampă, la Goudsperece, nu știu de ce, dar m-a-a fost teamă că mă va săruti. M-a sărutat: Victor, dar eu am crezut că era avocatul. Vai, ce spașim am tras! Pe urmă...

— Bine, dar eu sînt brumetă... — Ce are a face? Semăni desăvîrșit cu fata din portretul lui Bellini! — Petrecerea s-a apurt tîrziu. Oaspeții au fost culcați în locuința Sabinei, iar ea cu soțul ei s-au culcat la Bălășoiu. Sabina a dormit cu Voichița. Dimineața, cînd au rămas singure, Sabina i-a povestit totul, fără să-i ascundă nimic. Povestindu-i trecerea glasului, își apăsă pieptul cu dreptul mîni cu palma înfrîcșată parcă de bătaie ei ritmice și puternice: — Voichiță, mie-te teamă să-l mai revăd pe avocatul acela. Mie-țiică de el, de vocea lui, de gesturile sale corecte, de tot ceea ce povestea. Cînd au sîșit lampă, la Goudsperece, nu știu de ce, dar m-a-a fost teamă că mă va săruti. M-a sărutat: Victor, dar eu am crezut că era avocatul. Vai, ce spașim am tras! Pe urmă...

— Bine, dar eu sînt brumetă... — Ce are a face? Semăni desăvîrșit cu fata din portretul lui Bellini! — Petrecerea s-a apurt tîrziu. Oaspeții au fost culcați în locuința Sabinei, iar ea cu soțul ei s-au culcat la Bălășoiu. Sabina a dormit cu Voichița. Dimineața, cînd au rămas singure, Sabina i-a povestit totul, fără să-i ascundă nimic. Povestindu-i trecerea glasului, își apăsă pieptul cu dreptul mîni cu palma înfrîcșată parcă de bătaie ei ritmice și puternice: — Voichiță, mie-te teamă să-l mai revăd pe avocatul acela. Mie-țiică de el, de vocea lui, de gesturile sale corecte, de tot ceea ce povestea. Cînd au sîșit lampă, la Goudsperece, nu știu de ce, dar m-a-a fost teamă că mă va săruti. M-a sărutat: Victor, dar eu am crezut că era avocatul. Vai, ce spașim am tras! Pe urmă...

— Bine, dar eu sînt brumetă... — Ce are a face? Semăni desăvîrșit cu fata din portretul lui Bellini! — Petrecerea s-a apurt tîrziu. Oaspeții au fost culcați în locuința Sabinei, iar ea cu soțul ei s-au culcat la Bălășoiu. Sabina a dormit cu Voichița. Dimineața, cînd au rămas singure, Sabina i-a povestit totul, fără să-i ascundă nimic. Povestindu-i trecerea glasului, își apăsă pieptul cu dreptul mîni cu palma înfrîcșată parcă de bătaie ei ritmice și puternice: — Voichiță, mie-te teamă să-l mai revăd pe avocatul acela. Mie-țiică de el, de vocea lui, de gesturile sale corecte, de tot ceea ce povestea. Cînd au sîșit lampă, la Goudsperece, nu știu de ce, dar m-a-a fost teamă că mă va săruti. M-a sărutat: Victor, dar eu am crezut că era avocatul. Vai, ce spașim am tras! Pe urmă...

— Bine, dar eu sînt brumetă... — Ce are a face? Semăni desăvîrșit cu fata din portretul lui Bellini! — Petrecerea s-a apurt tîrziu. Oaspeții au fost culcați în locuința Sabinei, iar ea cu soțul ei s-au culcat la Bălășoiu. Sabina a dormit cu Voichița. Dimineața, cînd au rămas singure, Sabina i-a povestit totul, fără să-i ascundă nimic. Povestindu-i trecerea glasului, își apăsă pieptul cu dreptul mîni cu palma înfrîcșată parcă de bătaie ei ritmice și puternice: — Voichiță, mie-te teamă să-l mai revăd pe avocatul acela. Mie-țiică de el, de vocea lui, de gesturile sale corecte, de tot ceea ce povestea. Cînd au sîșit lampă, la Goudsperece, nu știu de ce, dar m-a-a fost teamă că mă va săruti. M-a sărutat: Victor, dar eu am crezut că era avocatul. Vai, ce spașim am tras! Pe urmă...

— Bine, dar eu sînt brumetă... — Ce are a face? Semăni desăvîrșit cu fata din portretul lui Bellini! — Petrecerea s-a apurt tîrziu. Oaspeții au fost culcați în locuința Sabinei, iar ea cu soțul ei s-au culcat la Bălășoiu. Sabina a dormit cu Voichița. Dimineața, cînd au rămas singure, Sabina i-a povestit totul, fără să-i ascundă nimic. Povestindu-i trecerea glasului, își apăsă pieptul cu dreptul mîni cu palma înfrîcșată parcă de bătaie ei ritmice și puternice: — Voichiță, mie-te teamă să-l mai revăd pe avocatul acela. Mie-țiică de el, de vocea lui, de gesturile sale corecte, de tot ceea ce povestea. Cînd au sîșit lampă, la Goudsperece, nu știu de ce, dar m-a-a fost teamă că mă va săruti. M-a sărutat: Victor, dar eu am crezut că era avocatul. Vai, ce spașim am tras! Pe urmă...

— Bine, dar eu sînt brumetă... — Ce are a face? Semăni desăvîrșit cu fata din portretul lui Bellini! — Petrecerea s-a apurt tîrziu. Oaspeții au fost culcați în locuința Sabinei, iar ea cu soțul ei s-au culcat la Bălășoiu. Sabina a dormit cu Voichița. Dimineața, cînd au rămas singure, Sabina i-a povestit totul, fără să-i ascundă nimic. Povestindu-i trecerea glasului, își apăsă pieptul cu dreptul mîni cu palma înfrîcșată parcă de bătaie ei ritmice și puternice: — Voichiță, mie-te teamă să-l mai revăd pe avocatul acela. Mie-țiică de el, de vocea lui, de gesturile sale corecte, de tot ceea ce povestea. Cînd au sîșit lampă, la Goudsperece, nu știu de ce, dar m-a-a fost teamă că mă va săruti. M-a sărutat: Victor, dar eu am crezut că era avocatul. Vai, ce spașim am tras! Pe urmă...

— Bine, dar eu sînt brumetă... — Ce are a face? Semăni desăvîrșit cu fata din portret

La 50 de ani de la moartea criticului

Biblioteca lui Ferdinand Brunetiere

privire asupra bibliotecii omului... Cărtile adunate în cursul unei vieți și păstrate cu grijă, ca obiectele fragile de artă într-un muzeu, reflectă neîndoielnic preocupările de o clipă sau de totdeauna ale intelectualului care le-a colecționat...

Și altul, relativ la Rabelais: „...s-a fixat pînă la urmă în parohia de la Meudon, unde s-a stins ușor, cu un an înainte lui Calvin” (7). Nu s-a fixat niciodată la Meudon, nu se cunoșc precis anul, locul și împrejurările morții lui...

Deși Brunetiere era un om de știință, un om de literatură, un om de cultură, el a fost și un om de acțiune. A fost un om care a luptat pentru dreptate și pentru binele omenirii...

Alături de fapta savantului bibliograf, se schițează și gestul bibliofilului, care colecționează cărți rare, ediții ori-

ginal, legături scumpe. Bibliofilia e al doilea viciu al austerului critic, pe lângă înmămuțarea cărților...

Din secolul al XVI-lea, iată o colecție de opere rare, de versuri civice și patriotice ale lui Ronsard, măturat nihilist al sfîșierilor iauritice din anul 1560...

Secolul XVII e destul de slab reprezentat, în operele lui minore, al indicii al modicității mijloacelor bibliofilului care nu și putea îngădui luxul să achiziționeze Contes de La Fontaine...

Secolul XVIII e mai bine reprezentat. Din dicționarul lui Bayle, în al cărui arsenal de note din subsol s-a pregătit spiritul de liber examen și criticismul enciclopediștilor...

Alături de fapta savantului bibliograf, se schițează și gestul bibliofilului, care colecționează cărți rare, ediții ori-

Caragiale și Anton Pann

Publicind în numărul trecut al „Gazetei Literare” anecdota Poruncă Domnească de Caragiale, Șerban Cioculescu formula ipoteza că sursa ei ar putea fi populară. Presupunerea e întemeiată, dar ni se pare în afară de orice îndoială că sub pana autorului Scriștorilor pierdute noava a ajuns prin intermediul unei prelucrări în versuri datorite lui Anton Pann...

Unde văzu o mătușe... Și o fată mare la use. Baba pe tînar vînzînd... Îl cercetă întrebînd: — Mamă! la oraș ce este?

Deci! a răspuns cu mirare — Ba nici un dec, fata mea. Zise baba către ea. Că domnia ce vrea face, Nu te întrebă de vrei place.

Ai să ne spui vre o veste? Iar el cam bufon fiind... Fetele luînd uncheșă și babele făcîndăș.

RECENZIE

Jean Bart: „EUROPOLIS”

Jean Bart a încetăținit la noi poezia vieții maritime a porturilor și a largului. Nu e o poezie senină, ci una tristă, amară, în care mirajul mărilor și al oceanelor, poezia pe care acestea le trezesc prin însoțirea lor și înăbușită de atmosferă lăstidoasă a așezărilor sociale viciate de rațiile capitalismului...

liniștit, fericirea lipsită de pretenții creează un contrast puternic cu lumea în care a nimerit, contrast pe care prezența Evantiei îl va adînci pînă la paroxism. Evantia repăia tragedia Penelopei, însă să manifeste însă cea mai mică tendință de adaptare la mediul în care trăiește...

În epilog, Jean Bart reușește să încadreze momentul social pe care l-a descris — în care omul se retrage învins din lupta cu natura — într-o amplă desfășurare istorică, evocînd un viitor foarte îndepărtat, cînd portul Sultna va intra în domeniul arheologic...

Șerban Cioculescu... 1) Ferdinand Brunetiere a murit la Paris, la 9 decembrie 1906, de o tuberculoză a laringelui...

În slujba vieții

(Urmare din pag. I-a) mod cert întreaga bogăție și frumusețea a vieții, întreaga complexitate sufletească a omului liber într-o țară ceși construiască fericirea. Literatura și arta realizmatului socialist, folosind creator experiența evenimentelor trecute...

mod cert întreaga bogăție și frumusețea a vieții, întreaga complexitate sufletească a omului liber într-o țară ceși construiască fericirea. Literatura și arta realizmatului socialist, folosind creator experiența evenimentelor trecute...

FRANZ LIEBHARDT

BIETUL CONRAD

Fiu!e, acestea și le-am spus... „Conrad ne numim din tată-n fiu și la fel bucluc, precit știu...”

Conrad, fiul, o găsi-ntr-o seară și-nclung cîți scrisoarea-amară... Pînea — mică. Și colba chiar, Iar hokeagul fumeaga arar.

Fetiță în soare

„Conrad ne numim din tată-n fiu și la fel bucluc, precit știu...”... Pînea — mică. Și colba chiar, Iar hokeagul fumeaga arar.

Intilnire cu Jacob Sternberg

...Da, e neschimbat. Asa cum l-am vazut acum sece ani la Moscova. Asa cum am patrat imaginea intrului lui timpuri cu alii eliva ani si mai inainte.

FIDEL TEATRULUI SI POEZIEI

— Literatura si teatrul — s-a grabit sa se raspunda. Precumpnind cind una, cind alta. In anul 1941 am condus Teatrul Evreiesc de Stat din Chisinau si am colaborat in acelasi oras la Teatrul de Stat al Republicii Socialiste Moldovenești.

tor al operei si viziile marelui ganditor. In august acsa vara s-au implinit trei sute de ani de cind Spinoza a fost anatemizat de catre Comunitatea evreiasca din Amsterdam, unde i s-a ridicat, dupa trei veacuri, un monument. Anul viitor se implinesc 325 de ani de la nasterea lui.

— Desigur ca va fi interesat sa cunoasteti, chiar acolo departe, mizeria literara de la noi? — Literatura rominesca m-a preocupat tot timpul. Am urmat-o si m-am tinut la curent cu dezvoltarea ei.

— A fost figura cea mai armonioasa si nu numai a epocii lui — continua el — o figura armonioasa pe care a invadato pină si olimpului Gogol. Sper ca noi, autorii piesei, am reusit sa conturăm profilul intelectual-moral al lui Spinoza pe fundalul epocii in care a trait.

— Ca regizor poate va-ți gândi s-o puneți și în scenă? — Să-ți spun drept, colaborarea mea cu M. Belinski a început de aici. El mi-a dat piesa scrisă să-l fac o redactare literară scenică.

— Să-ți spun drept, colaborarea mea cu M. Belinski a început de aici. El mi-a dat piesa scrisă să-l fac o redactare literară scenică.

— Să-ți spun drept, colaborarea mea cu M. Belinski a început de aici. El mi-a dat piesa scrisă să-l fac o redactare literară scenică.

Caz clinic sau ideal de viață

— Poate că cel mai frumos omagiu primit de André Chamson acum câteva luni, când a devenit membru al Academiei Franceze, a fost acela al muncitorilor din Saone, care i-a trimis următoarea telegramă: „Va rugăm să ne lăsați să împădurim cu dvs. și cu familia dvs. bucuriile nemuririi”.

— Poate că cel mai frumos omagiu primit de André Chamson acum câteva luni, când a devenit membru al Academiei Franceze, a fost acela al muncitorilor din Saone, care i-a trimis următoarea telegramă: „Va rugăm să ne lăsați să împădurim cu dvs. și cu familia dvs. bucuriile nemuririi”.

— Poate că cel mai frumos omagiu primit de André Chamson acum câteva luni, când a devenit membru al Academiei Franceze, a fost acela al muncitorilor din Saone, care i-a trimis următoarea telegramă: „Va rugăm să ne lăsați să împădurim cu dvs. și cu familia dvs. bucuriile nemuririi”.

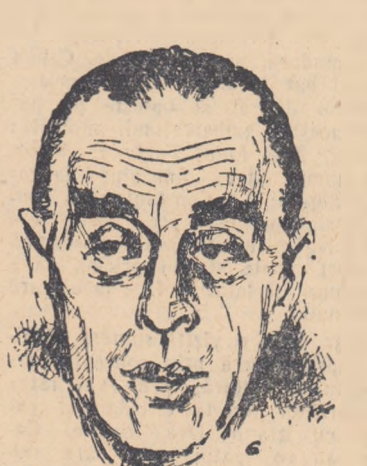
— Poate că cel mai frumos omagiu primit de André Chamson acum câteva luni, când a devenit membru al Academiei Franceze, a fost acela al muncitorilor din Saone, care i-a trimis următoarea telegramă: „Va rugăm să ne lăsați să împădurim cu dvs. și cu familia dvs. bucuriile nemuririi”.

MARIANA YAMPOLSKY "Vrem scolile noastre" Expoziția de gravură mexicană

Ultima piesă a lui Erich Maria Remarque

Berlin, 30 aprilie 1945... Bestialul regim hitlerist își trăiește ultimele clipe de agonie. Profitând de deruta provocată în tabăra criminalilor de către zbroitorul al tărupelor sovietice, doi deșinși antifasciști izbutesc să evadeze dintr-un lagăr de exterminare.

Dar singerosul „Oberscharführer” Schmidt, șeful acestui haite, nu vrea să lase să-i scape atât de ușor prada din ghiare.

— Desigur ca va fi interesat sa cunoasteti, chiar acolo departe, mizeria literara de la noi? — Literatura rominesca m-a preocupat tot timpul.

— A fost figura cea mai armonioasa si nu numai a epocii lui — continua el — o figura armonioasa pe care a invadato pină si olimpului Gogol.

— Ca regizor poate va-ți gândi s-o puneți și în scenă? — Să-ți spun drept, colaborarea mea cu M. Belinski a început de aici.

— Să-ți spun drept, colaborarea mea cu M. Belinski a început de aici. El mi-a dat piesa scrisă să-l fac o redactare literară scenică.

— Să-ți spun drept, colaborarea mea cu M. Belinski a început de aici. El mi-a dat piesa scrisă să-l fac o redactare literară scenică.

— Desigur ca va fi interesat sa cunoasteti, chiar acolo departe, mizeria literara de la noi? — Literatura rominesca m-a preocupat tot timpul.

— A fost figura cea mai armonioasa si nu numai a epocii lui — continua el — o figura armonioasa pe care a invadato pină si olimpului Gogol.

— Ca regizor poate va-ți gândi s-o puneți și în scenă? — Să-ți spun drept, colaborarea mea cu M. Belinski a început de aici.

— Să-ți spun drept, colaborarea mea cu M. Belinski a început de aici. El mi-a dat piesa scrisă să-l fac o redactare literară scenică.

— Să-ți spun drept, colaborarea mea cu M. Belinski a început de aici. El mi-a dat piesa scrisă să-l fac o redactare literară scenică.

REDACTIA SI ADMINISTRATIA: Bucuresti — B-dul Ana Ipatescu 15. Telefon: Redactia 2.74.26; 1.50.17. Administratia 1.17.02. ABONAMENTE: 3 luni 6.50 lei; 6 luni 13 lei; 1 an 26 lei. Tiparul: Intreprinderea poligrafică nr. 2, str. Brezolanu 23-25.